ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ច្បាប់

ភូមិបាល

នស/រកម/ ០៨០១ / ១៤

ព្រះរាជក្រម

យើង

ព្រះបាទសម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ

រាជហរិវង្ស ឧភតោសុជាត វិសុទ្ធពង្ស អគ្គមហាបុរសរតន៍

និករោត្តម ធម្មិកមហារាជាធិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ

ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

-បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១១៩៨/៧២ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦៩៩/០៩ ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់

-បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ភូមិបាល ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០១ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ៦ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័តយល់ស្របតាមទម្រង់ និង គតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង កាលពីថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០១ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ៥ នីតិកាលទី ១ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅ :

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១ : ច្បាប់នេះមានគោលដៅកំណត់អំពីរបបកម្មសិទ្ធិ លើកអចលនវត្ថុទាំងឡាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រម្ពុជា ក្នុងគោលដៅធានាការពារ សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិ និងសិទ្ធិផ្សេងៗទៀតលើអចលនវត្ថុ ស្របតាមច្បាប់បទប្បញ្ញត្តិ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ ១៩៩៣ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២ : ចាត់ទុកជាអចលនវត្ថុ តាមន័យនៃច្បាប់នេះមានអចលនវត្ថុពីកំណើត អចលនវត្ថុពីភ័ពវាសនា តាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ។ អចលនវត្ថុ កំណើតមានដីពីធម្មជាតិ ដូចជា ដីព្រៃឈើ ដីកាប់រាន ដីដាំដុះ ដីទុកទំនេរ ឬមិនអាចដាំដុះ ដីលេចទឹកដោយទឹកនៅនឹងឬទឹកហូរ និងសំណង់ ឬការ រៀបចំទាំងឡាយ ដែលស្ថិតនៅជាប់មួយកន្លែង កើតឡើងដោយអំពើរបស់មនុស្ស ហើយមិនអាចរំកិលឬផ្លាស់ប្តូរកន្លែងបាន ។ អចលនវត្ថុពីភ័ព វាសនាមានវត្ថុដែលជាប់នឹងដី ឬបញ្ចូលជាមួយសំណង់ទាំងឡាយ ដែលមិនអាចបំបែក ចេញបានដោយធ្វើមិនអោយមានការខូចខាតឬមិនដូចសភាពដើមដូចជា ដើមឈើ ឧបករណ៍តែងលំអជាដើម ។ អចលនវត្ថុតាមការកំណត់ មានសិទ្ធិភណ្ឌិកទាំងឡាយលើអចលនវត្ថុ និងអចលវត្ថុដែលមាន កំណត់ដោយ ច្បាប់ជាអចលវត្ថុ ។

មាត្រា ៣ : ជនគ្រប់រូបត្រូវគោរពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងកម្មសិទ្ធិឯកជនស្របច្បាប់លើអចលវត្ថុ។ ការគ្រប់គ្រងផ្នែករដ្ឋបាលសុរិយោដីលើ អចលនវត្ថុ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងការចេញប័ណ្ណ កម្មសិទ្ធ ិលើអចលនវត្ថុទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងរៀបចំ ដែនដីនគរូបនីយកម្មនិង សំណង់។ បទបញ្ញានិងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ នឹងត្រូវកំណត់ ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាតិកាទី១

អំពីកម្មសិទ្ធិឯកជន និងកម្មសិទ្ធិសាធារណៈ

ជំពូកទី១

អំពីគោលការណ៍នៃកម្មសិទ្ធី

មាត្រា ៤ : សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិដែលចែងក្នុងមាត្រា៤៤ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣ អនុវត្តទៅលើអចលនវត្ថុ ទាំងអស់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តាម លក្ខខ័ណ្ឌដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះ

មាត្រា ៥ : គ្មានបុគ្គលណាមួយត្រូវបានគេដកហូតកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានទេ ប្រសិនបើការដកហូតនេះ មិនមែនដើម្បីប្រយោជន៍សាធារណៈ ។ ការដកហូតត្រូវធ្វើទៅតាមទំរង់ និងនីតិវិធីបញ្ញត្តិដោយច្បាប់ និងបទបញ្ជា បន្ទាប់ពីបានផ្តល់សំណងជាមុនដោយសមរម្យ និងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ៦ : មានតែភោគៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចនាំអោយបានកម្មសិទ្ធិ ។ រដ្ឋក៏អាចផ្តល់ កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុដែលជា របស់រដ្ឋ ក្នុងព្រំដែនជាក់លាក់ដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ដល់ នូវរូបមន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិជាខ្មែរ ។ រាល់ការផ្ទេរឬផ្លាស់ប្តូរសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិ ត្រូវធ្វើឡើងតាមវិធាននៃនីតិរួមនៃកាលក់ការបន្តមរតក ការដូរឬការប្រទានកម្ម ឬតាមសេចក្តីសំរេច របស់តុលាការ ។

មាត្រា ៧ : របបកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុមុនឆ្នាំ ១៩៧៩ មិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ ។

មាត្រា ៨ : មានតែរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិជាខ្មែរ ទើបមានសិទ្ធិជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ លើដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ អ្នកមានឧបនិស្ស័យជាកម្មសិទ្ធិករ លើដីនៅកម្ពុជា គឺពលរដ្ឋខ្មែរ ទាំងអស់ សមូហភាពដែនដីសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ សហគមន៍ ឬសហគម កម្ពុជាសហគ្រាស សាធារណៈ និងក្រុមហ៊ុនស៊ីវិល ឬពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា និងគ្រប់អង្គការកម្ពុជាដែលបានទទួលស្គាល់ដោយ ច្បាប់ថា ជានីតិបុគ្គល។ ជនបរទេសដែលបានក្លែងបន្លំប័ណ្ណសញ្ជាតិ ដើម្បីអោយក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករលើដីកម្ពុជា នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៥១នៃច្បាប់នេះ។ ទ្រព្យដែលបានមកក្នុង លក្ខខ័ណ្ឌនេះ ត្រូវរឹបអូសយកទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ដោយរដ្ឋមិនចេញសំណងអោយឡើយ ។

មាត្រា ៩ : ក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីនៅកម្ពុជា ហើយដែលមានភាគហ៊ុនចាប់ពី ៥១%ឡើងទៅកាន់កាប់ដោយរូបវន្តបុគ្គលមានសញ្ជាតិខ្មែរ ឬនីតិបុគ្គលនៃច្បាប់កម្ពុជា អាចជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាដីបាន។ មានចំនួនភាគរយនៃភាគហ៊ុនដែលមានចែងក្នុងលក្ខន្តិកៈក្រុមហ៊ុនប៉ុណ្ណោះទេ ដែលទទួលយកជាការបាន ។ រាល់ការព្រមព្រៀងដែលចុះហត្ថលេខាជាលក្ខណៈឯកជន រវាងអ្នកចូលហ៊ុនទាំងឡាយ ដែលមានន័យផ្ទុយ ពីនេះត្រូវ ទុកជាមោឃៈ និងគ្មានអានុភាព ។ ប្រសិនបើចំនួនភាគរយ ដែលមានចែង ក្នុងលក្ខន្តិកៈបាន ប្រែប្រួល បណ្តាលអោយក្រុមហ៊ុនលែងមានសញ្ជាតិ ជាខ្មែរ ក្រុមហ៊ុនកាតព្វកិច្ចធ្វើការ ផ្លាស់ប្តូរ លក្ខន្តិកៈអោយបានសមស្រប

តាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ហើយត្រូវផ្តល់ពត៌មានទៅស្ថាប័ន មានសមត្ថកិច្ច អំពីការប្រែប្រួលនេះ ដោយអនុវត្តអោយបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

មាត្រា ១០ : កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលតែម្នាក់ ទោះជារូបវន្តបុគ្គលក្តី ឬនីតិបុគ្គលក្តី គឺជាកម្មសិទ្ធិឯកត្តជន ។ កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលមួយក្រុមដែល មានបុព្វសិទ្ធិរៀងៗខ្លួន តាមរយៈច្បាប់ដែលមានបញ្ញត្តិអំពីកម្មសិទ្ធិនេះ គឺជាកម្មសិទ្ធសមូហភាព ។ កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលច្រើននាក់ដែលអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដោយសាមគ្គី គ្នាទៅលើទ្រព្យទាំងមូល គឺកម្មសិទ្ធិអវិភាគ។ កម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលច្រើននាក់ ដែលអនុវត្តនូវសិទ្ធិឯកជន ផ្តាច់មុខលើភាគខ្លះនៃទ្រព្យ ហើយភាគដទៃទៀតហៅថាភាគរួម ត្រូវដាក់នៅក្រោមបទបញ្ជា នីត្យានុកូល ឬតាមការព្រមព្រៀងគឺសហកម្មសិទ្ធិ។ ប្រភេទ នៃកម្មសិទ្ធិនីមួយ ត្រូវបានកំណត់ដោយ ទ្រព្យប្បបញ្ញត្តិដោយឡែករបស់កម្មសិទ្ធិទាំងនោះ ។

មាត្រា ១១ : របបគតិនៃកម្មសិទ្ធិអចលនវត្ថុប្រែប្រួលទៅតាមតំរូវការរបស់សង្គមខ្មែរ ដូចជាដីកសិកម្ម ព្រៃឈើ ផ្លូវទឹក ត្រពាំង បឹងបួរឬ ធាទឹកត្រើយសមុទ្រ ឬច្រាំទន្លេ អចលនវត្ថុក្នុងទីក្រុង និងសំរាប់ សាងសង់តំបន់អភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ។ ច្បាប់ពិសេសត្រូវបំពេញបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអត្ថបទច្បាប់ នេះ ឬតាំងបដិប្បបញ្ញត្តិដើម្បីរក្សានូវការចាំបាច់ខាងសង្គមសេដ្ឋកិច្ច ការរៀបចំដែនដី និងនគរូបនីយកម្ម ។ បទបញ្ជាទាំងឡាយនឹងបញ្ជាក់លំអិតនូវរបបផ្សេងៗនៃកម្មសិទ្ធិ ដោយគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃ ច្បាប់ ។

ជំពូកទី២
អំពីកម្មសិទ្ធិសាធារណៈ

មាត្រា ១២ : រដ្ឋជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយ ក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែល បានចែងក្នុងមាត្រា៥៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ឆ្នាំ១៩៩៣ និងទ្រព្យនិទាយាទភាពទាំងអស់ ឬទ្រព្យដែលម្ចាស់ ប្រគល់អោយរដ្ឋដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬទ្រព្យដែលមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការយកធ្វើជារបស់ឯកជនតាមច្បាប់ ឬមិនមែនជាទ្រព្យដែលកំពុងកាន់កាប់ជារបស់ឯកជន ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី៤នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១៣ : ក្រៅពីរដ្ឋ សមូហភាពដែនដីសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈនិងនីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ ដែលបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ថា ជានីតិបុគ្គលអាចជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យអចលនវត្ថុ ក្នុងលក្ខខ័ណ្ឌ ដែលបាន កំណត់ក្នុងជំពូកនេះ ។

មាត្រា ១៤ : ទ្រព្យមួយចំនួនរបស់រដ្ឋ ឬរបស់សមូហភាពដែនដីសាធារណៈ ដែលត្រូវបានដាក់នៅក្រោម របបគតិយុត្តិពិសេស គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិ សាធារណៈរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ។ ទ្រព្យមួយចំនួនទៀត ត្រូវគ្រប់គ្រងដូចកម្មសិទ្ធិឯកជន និងអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចការជំនួញ គឺជាទ្រព្យ សម្បត្តិឯកជនរបស់នីតិ បុគ្គលសាធារណៈ ។

មាត្រា ១៥ : រាប់ចូលក្នុងសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ

- ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយដែលបង្ហាញនូវការកើតឡើងពីធម្មជាតិ ដូចជាព្រៃឈើ ផ្លូវទឹកដែលនាវាឬ ក្បូនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន បឹងធម្មជាតិ ច្រាំទន្លេ ដែលនាវាឬក្បូនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន និងត្រើយសមុទ្រ ។
- ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយដែលជាកម្មវត្ថុនៃការរៀបចំ ពិសេសសំរាប់ប្រយោជន៍ទូទៅដូចជា តិរបាន កំពង់ផែ ផ្លូវដែក ស្ថានីយរថភ្លើង និង ព្រលានយន្តហោះ ។
- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលត្រូវបានដាក់អោយប្រើប្រាស់ ជាសាធារណៈតាមស្ថានភាពពីកំណើត ឬក្រោយពីការបានរៀបចំដូចជាផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវលំ ផ្លូវរទេះផ្លូវដើរ សួនច្បារនិងសួនឧទ្យាន សាធារណៈ និងដីចំណី ។
- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលត្រូវបានដាក់អោយដំណើរការសំរាប់សេវាសាធារណៈ ដូចជាសាលារៀន ឬអគារសិក្សាសាធារណៈ អគាររដ្ឋបាល មន្ទីរពេទ្យសាធារណៈទាំងឡាយ ។
- ទ្រព្យទាំងឡាយដែលបង្កើតឡើងជាដែនបំរុងធម្មជាតិ ការពារដោយច្បាប់
- បេតិកភណ្ឌបុរាណវិទ្យា វប្បធម៌ និងប្រវត្តិសាស្ត្រ
- អចលនវត្ថុជាព្រះរាជទ្រព្យដែលមិនមែនជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន របស់ព្រះរាជវង្សានុវង្ស ។ អចលវត្ថុ ព្រះរាជទ្រព្យត្រូវបានកំណត់ចែងដោយ ព្រះមហាក្សត្រកំពុងគ្រងរាជ្យ ។

មាត្រា ១៦ : ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ មិនអាចលក់ដូរបានឡើយ ហើយកម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យទាំងនោះមិនអាចកំណត់អាជ្ញាយុកាលបានទេ ។ ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ មិនអាច

ឋិតនៅក្រោមការកាន់កាប់ដោយលទ្ធកម្មពិសេសនៃជំពូកទី៤ នៃច្បាប់នេះបានទេ ។ ប៉ុន្តែទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរដ្ឋ អាចជាកម្មវត្ថុនៃការអនុញ្ញាតអោយកាន់កាប់ ឬប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នមិនទៀង ហើយអាចដកហូតវិញបានបើមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធផ្សេងៗ លើកលែងតែបានអនុញ្ញាត តាមជំពូក ទី៣នៃច្បាប់នេះ ។ ការអនុញ្ញាតទាំងនេះ មិនអាចប្រែក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិឬជា សិទ្ធិភណ្ឌិក ប្រយោជន៍ ដល់អ្នកកាន់កាប់ទ្រព្យទាំងនោះបានឡើយ ។ ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ នៅពេលបាត់បង់ផល ប្រយោជន៍សាធារណៈ អាចត្រូវចាត់បញ្ចូលជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ តាមរយៈច្បាប់អនុបយោគ ។

មាត្រា ១៧ : ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈអាចជាកម្មវត្ថុនៃ ការលក់ ការដូរ ការបែងចែកឬការផ្ទេរសិទ្ធិតាមការកំណត់ដោយច្បាប់។ ទ្រព្យទាំងនោះអាចផ្តល់អោយតាមរយៈ ភតិសន្យា និងជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាដែលបានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ លក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនិងនីតិវិធី នៃការលក់ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈនឹងកំណត់ដោយ អនុក្រឹត្យ ។ គ្មានការលក់ណាមួយអាចត្រូវបានសំរេចដោយគ្មានអនុក្រឹត្យនេះឡើយ ។ ដីជាទ្រព្យសម្បត្តិ ឯកជនរបស់រដ្ឋអាចជាកម្មវត្ថុនៃសម្បទានក្នុងលក្ខ ខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងជំពូកទី៥ នៃច្បាប់នេះ ។ គ្មានការ យកដីតាមទំនើងចិត្តណាមួយ អាចកើតឡើងទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ឬ របស់នីតិបុគ្គល សាធារណៈបានឡើយ ចាប់ពីច្បាប់នេះចូលជាធរមានទោះបីស្របនឹងជំពូកទី៤ នៃច្បាប់នេះ ក៏ដោយ ។ ប៉ុន្តែដីទំនេរនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ឯកជនរដ្ឋ អាចត្រូវបានបែងចែកទៅអោយបុគ្គល ដែលត្រូវការដីក្នុងគោលដៅសង្គមកិច្ច តាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ១៨ : ត្រូវទុកជាមោឃៈនិងគ្មានអានុភាព ហើយមិនអាចត្រូវបានធ្វើនិយ័តកម្មទោះតាម រូបភាពណាក៏ដោយនូវ :

- រាល់ការចូលកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ និងរាល់ការបំប្លែង ការកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន របស់រដ្ឋទៅជាសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិ ទោះបីការកាន់កាប់និងការបំប្លែងនេះកើតមាន នៅពេលណាក៏ដោយ ដែលមិនស្របតាមលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិ និង នីតិវិធីដែលបានកំណត់កន្លងមក ។

- រាល់ការបំប្លែងទៅជាសិទ្ធិនៃដីសម្បទាន ទោះជាការបំប្លែងនោះកើតឡើងមុនពេលច្បាប់នេះចូល ជាធរមានក៏ដោយ លើកលែងតែសម្បទាន ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម ។

- រាល់សម្បទាននិងស្របនឹងបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃជំពូកទី៥

- រាល់ការចូលកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ទោះជាតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ដែលបានកើតឡើង ក្រោយច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ។

មាត្រា ១៩ : បុគ្គលទាំងឡាយដែលមានប័ណ្ណ ឬមានស្ថានភាពជាក់ស្តែងឋិតនៅក្រោម ឥទ្ធិពលនៃមាត្រា១៨ នៃច្បាប់នេះមិនអាចទាមទារសំណង ទូទាត់ឬសោហ៊ុយសំរាប់ការថែទាំ ឬការរៀបចំដែលបានធ្វើនៅលើ អចលនវត្ថុដែលបានកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់បានឡើយ ។ លទ្ធកម្មណាមួយដោយខុសច្បាប់ និងដោយចេតនាឬដោយបោកប្រាស់លើទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ របស់រដ្ឋ ឬរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចមានចែង ក្នុងមាត្រា ២៥៩ នៃច្បាប់នេះ ។ ចំពោះការកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ដែលបណ្តាលអោយខូចខាតឬធ្វើអោយយឺតយ៉ាវដល់ការងារដែល ជាប្រយោជន៍ទូទៅ ពិសេសចំពោះការ កាន់កាប់ដីចំណីផ្លូវក៏រឹតទោសនឹងត្រូវកំណត់ជាទ្វេរ ។ ក្នុងគ្រប់ករណី បើជនល្មើសមិនបញ្ឈប់ការកាន់កាប់ របស់ខ្លួន ក្នុងរយៈពេលដែលបានកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទេ អាជ្ញាធរអាចដំណើរការ បណ្តេញជនល្មើសចេញ ។

ជំពូកទី ៣
អំពីកម្មសិទ្ធិរបស់សមូហភាព
ផ្នែកទី១ : អំពីអចលនវត្ថុរបស់វត្ត

មាត្រា ២០ : អចលនវត្ថុជាដី និងជាសំណង់ដែលមាននៅក្នុង និងក្រោបរិវេណវត្តអារាមនៃព្រះពុទ្ធ សាសនា ជាបេតិកភ័ណ្ឌប្រើប្រាស់ជានិច្ចកាល សំរាប់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងដាក់អោយពុទ្ធសាសនិក ប្រើប្រាស់ ក្រោមការថែទាំរបស់គណៈកម្មការវត្ត ។

មាត្រា ២១ : អចលនវត្ថុរបស់វត្តមិនអាចលក់ដូរ ឬធ្វើអំណោយហើយគ្មានកំណត់អាជ្ញាយុកាលឡើយ ។ អចលនវត្ថុរបស់វត្តអាចជួល ឬប្រវាស បានតែផលទុនដែលបានមកពីការជួល ឬប្រវាសនេះ ត្រូវទុកសំរាប់តែកិច្ចការក្នុងសាសនាប៉ុណ្ណោះ ។ កិច្ចការពារទ្រព្យទាំងនេះត្រូវធានា

ដោយតំណាងគណៈកម្មការវត្ត ។ នីតិវិធីនៃការជ្រើសរើសគណៈកម្មការ និងតំណាងដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍វត្ត ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា ។

មាត្រា ២២ : ទីកន្លែងសក្ការបូជា និងទ្រព្យសម្បត្តិនៃជំនឿសាសនាដទៃទៀត មិនស្ថិតនៅក្រោមរបបដែលបញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា២០ និងមាត្រា ២១នៃច្បាប់នេះឡើយ ។ ទ្រព្យទាំងនោះត្រូវគ្រប់គ្រងដោយសមាគមនៃសាសនិកដែលបង្កើតឡើងទៅតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ។

ផ្នែកទី២ :
អំពីអចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច

មាត្រា ២៣ : សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច គឺជាក្រុមមនុស្សដែលរស់នៅលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានសមាជិកទាំងអស់ បង្ហាញនូវការឯកភាពនៃជាតិពន្ធុ សង្គម វប្បធម៌និងសេដ្ឋកិច្ច ប្រតិបត្តិរបៀបរស់នៅតាមប្រពៃណី និងដាំដុះលើដីដែលខ្លួនកាន់កាប់ទៅតាម ក្បួនខ្នាតទំនៀមទំលាប់នៃការប្រើប្រាស់ជាសមូហភាព ។ ក្នុងពេលរង់ចាំការកំណត់ខាងផ្លូវច្បាប់នូវលក្ខន្តិកៈរបស់សហគមន៍ ក្រុមដែលមាន ជាក់ស្តែងមកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ នឹងបន្តគ្រប់គ្រងសហគមន៍ និងអចលនវត្ថុរបស់ខ្លួនតាមប្រពៃណី ហើយត្រូវអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២៤ : ចាត់ទុកជាសមាជិកនៃសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ដែលអាចទទួលគុណប្រយោជន៍ ពីការធានាសិទ្ធិ និងការការពារដែលរៀប ចំឡើងដោយច្បាប់នេះ រាល់បុគ្គលដែលឆ្លើយតបទៅនឹង លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃជាតិពិន្ធុ អំពីវប្បធម៌និងសង្គមរបស់សហគមន៍ដែលទទួលស្គាល់ដោយ មតិភាគច្រើន នៃសមាជិកដទៃទៀត និងដោយព្រមទទួលនូវសាមគ្គីភាព និងភាពចំណុះដែលនាំអោយមានការចូល ក្នុងសហគមន៍ ។

មាត្រា ២៥ : ដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច គឺជាដីទាំងអស់ដែលសហគមន៍បានរៀបចំនិវេសនដ្ឋាន និងប្រកបរបរកសិកម្មប្រពៃណី ។ ដី សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច មិនមែនមានតែដីដែលបានដាំដុះ ជាក់ស្តែងនោះទេ ប៉ុន្តែមានដីបំរុងចាំបាច់ក្នុងការដូរវេនដំណាំថែមទៀត ដែល តំរូវទៅតាមរបៀបទាញ យកផលដែលធ្លាប់ធ្វើកន្លងមក ហើយត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាល ។ ការវាស់វែង និង ការកំណត់ព្រំ ប្រទល់អចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ទាំងនោះ

ត្រូវកំណត់ទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ដូចដែលបានអះអាងដោយសហគមន៍ដោយមានការព្រមព្រៀងពីអ្នកជិតខាង និងដែលបានកំណត់តាម នីតិវិធីក្នុងមាតិកាទី៦ នៃច្បាប់នេះ និងអនុក្រឹត្យពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ២៦ : កម្មសិទ្ធិនៃអចលនវត្ថុដែលបានចែងក្នុងមាត្រា២៥ ត្រូវបានផ្តល់ដោយរដ្ឋជូនសហគមន៍ ជនជាតិដើមភាគតិចជាកម្មសិទ្ធិសមូហភាព។ កម្មសិទ្ធិសមូហភាពរួមមានរាល់សិទ្ធិ និងការការពារ កម្ម សិទ្ធិឯកជនដែរ ។ ប៉ុន្តែសហគមន៍នោះគ្មានសិទ្ធិចាត់ចែងនូវចំណែកណាមួយនៃកម្មសិទ្ធិសមូហភាព ដែល ជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ អោយទៅបុគ្គលឬក្រុមណាមួយបានឡើយ ។ ការអនុវត្តនូវ កម្មសិទ្ធិ ជាកម្មសិទ្ធិទាក់ទងនឹងអចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ និងលក្ខខ័ណ្ឌជាក់លាក់នៃការប្រើប្រាស់ដី ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការ ទទួលខុសត្រូវរបស់អាជ្ញាធរប្រពៃណី និងយន្តការនៃការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់ សហគមន៍ អនុលោមតាមទំនៀមទំលាប់របស់ពួកគេ ហើយត្រូវដាក់អោយនៅក្រោមច្បាប់នៃការ អនុវត្តទូទៅ ទាក់ទងនឹងអចលនវត្ថុ ដូចជាការពារបរិស្ថានជាដើម ។ បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ មិនមែនជា ឧបសគ្គដល់សកម្មភាពការងាររបស់រដ្ឋ ដែលជាតំរូវការនៃផលប្រយោជន៍ជាតិ ឬតំរូវការបន្ទាន់របស់ជាតិឡើយ ។

មាត្រា ២៧ : ដើម្បីសំរួលការវិវត្តន៍វប្បធម៌ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមនៃសមាជិកសហគមន៍ជនជាតិដើម ភាគតិច និងដើម្បីអនុញ្ញាតអោយពួកគេ ចេញដោយសេរីពីសហគមន៍ ឬរួចផុតពីការបង្ខិតបង្ខំ សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិឯកជនអាចនឹងត្រូវផ្ទេរជាពិសេសអោយពួកគេបាន លើចំណែកសមស្របមួយនៃដីដែលប្រើដោយសហគមន៍ ប៉ុន្តែនៃដីដែលជាកម្មវត្ថុនៃការយកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិឯកជន នោះមិនអាចជាដីដែលចូលក្នុងនិយមន័យទូទៅ នៃទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋទេ ។

មាត្រា ២៨ : គ្មានអាជ្ញាធរណាមួយក្រៅពីសហគមន៍ អាចទទួលបានសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុរបស់ជនជាតិ ដើមភាគតិចបានឡើយ ។

មាតិកាទី២
អំពីលទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិ

ជំពូកទី៤
អំពីការបង្កើតឡើងវិញនូវកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ
តាមលទ្ធកម្មពិសេសនៃភោគៈ

មាត្រា ២៩ : ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការបង្កើតឡើងវិញនូវកម្មសិទ្ធិ លើអចលនវត្ថុនៅកម្ពុជាក្រោមសម័យមានវិបត្តិពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៩ ដោយមិនចំណុះទៅនឹងវិធានទូទៅនៃអាជ្ញាយុកាល ស្តីពី កម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុភោគៈ នៃអចលនវត្ថុដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨៩ អាចបង្កើតជា ពិសេសនូវសិទ្ធិភណ្ឌិកលើអចលនវត្ថុ និងនាំទៅដល់លទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិដោយអ្នកកាន់កាប់ទ្រព្យ ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ ដោយច្បាប់នេះ ។ ការចូលកាន់កាប់ភោគៈ ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលដែលច្បាប់ នេះចូលជាធរមាន ។

មាត្រា ៣០ : បុគ្គលទាំងឡាយដែលបានអាស្រ័យផលនៃភោគៈ ដោយសន្តិវិធីនិងមិនមានការជំទាស់ ចាប់ពី ៥ឆ្នាំ យ៉ាងតិចគិតមកដល់កាល បរិច្ឆេទនៃការប្រកាសអោយប្រើប្រាស់ច្បាបនេះ លើអចលនវត្ថុ ដែលមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ក្នុងការកាន់កាប់ជាឯកជនមានសិទ្ធិស្នើ សុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្ថាពរ ។

ក្នុងករណីមានការជំទាស់ដល់ការផ្តល់កម្មសិទ្ធិស្ថាពរនេះ អ្នកតវ៉ាត្រូវយកភស្តុតាងមកបញ្ជាក់ថា ខ្លួនឯងផ្ទាល់បានបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃភោគៈ ដោយសន្តិវិធី និងមិនមានការជំទាស់ចាប់ពី ៥ឆ្នាំ នៅលើអចលនវត្ថុ ដែលមានជំទាស់ឬយកភស្តុតាងដែលថាខ្លួន បានទិញអចលនវត្ថុនោះពី ភោគីដើមឬ ពីសិទ្ធិវន្តស្របច្បាប់ ឬអ្នកទទួលផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬពីសន្តតិជនរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៣១ : បុគ្គលដែលបានអាស្រ័យផលនៃភោគៈកន្លងមក គិតមកដល់កាលបរិច្ឆេទដែលច្បាប់នេះ ចូលជាធរមាន ប្រសិនបើបានបំពេញ គ្រប់គ្រាន់នូវលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយ ក្នុងការក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិករ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អោយបន្ថែមរយៈពេលកាន់កាប់ភោគៈរបស់ខ្លួន រហូតគ្រប់រយៈពេលស្របច្បាប់៥ឆ្នាំ និងបានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្ថាពរ ។ ការអនុញ្ញាតអោយបន្តរយៈពេលមិនអាចត្រូវបាន បដិសេធដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឡើយ ប្រសិន បើភោគៈបានមកដោយសន្តិវិធី និងមិនមានការជំទាស់ ។ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែល

បដិសេធដោយ វិលោភនូវការអនុញ្ញាតអោយបន្ទរយៈពេល ត្រូវទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់ខ្លួនចំពោះមុខច្បាប់ ។ ការទទួលស្គាល់ដោយវិលោភដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច នូវភោគៈដែលមិនបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ និងគ្មាន អនុភាព ។អាជ្ញាធរដែលបានទទួលស្គាល់ដោយវិលោភនេះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ ដោយផ្ទាល់ចំពោះមុខច្បាប់ ។

មាត្រា ៣២ : អចលនវត្ថុទាំងឡាយ ដែលមិនអាចក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិនៃអ្នកកាន់កាប់ស្របតាមច្បាប់នេះ ក្នុងករណីភោគីបំពេញមិនបាននូវ លក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ដោយហេតុមកពីលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ជា ភោគីកេងបន្លំឬដោយឥរិយាបទរបស់ខ្លួន ជាភោគីដែលលួចលាក់នឹងច្បាប់ ឬ ដែលមិនចេញមុខ ឬជា ភោគីដោយប្រើហឹង្សា ។ អចលនវត្ថុនោះត្រូវទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ហើយមិនអាចអោយជនណាចូលកាន់ កាប់ជាភោគីងថ្មី សំរាប់លទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិ ក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃជំពូកនេះបានឡើយ ។

មាត្រា ៣៣ : ក្នុងករណីមានការដកហូតអចលនវត្ថុដោយហឹង្សា ឬដោយប្រើអំណាចវិលោភរបស់អាជ្ញាធរ អចលនវត្ថុត្រូវបានបង្វិលមករដ្ឋវិញ ហើយមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការកាន់កាប់ថ្មីបានឡើយ ប្រសិនបើគ្មានបណ្តឹងទាមទារពីភោគីស្របច្បាប់នៃអចលនវត្ថុ ដែលត្រូវដកហូត ។ បណ្តឹង ទាមទារនេះ មានរយៈពេល ៣ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃដែលរដ្ឋប្រកាសដកហូត ។

មាត្រា ៣៤ : អ្នកកាន់កាប់ថ្មីលើអចលនវត្ថុរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ឬរបស់បុគ្គលឯកជនដោយគ្មានប័ណ្ណ ក្រោយច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ត្រូវចាត់ទុកជាអ្នកកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់ហើយត្រូវទទួល ទោសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៥៩ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៣៥ : មានតែអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងនាមរដ្ឋ និងនីតិបុគ្គលសាធារណៈប៉ុណ្ណោះដែលអាចអោយអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុ គ្មានប័ណ្ណ ឬមានប័ណ្ណមិនគ្រប់គ្រាន់ ចាកចេញពីទីតាំងអចលនវត្ថុនោះ។ សាមញ្ញជនឬអាជ្ញាធរដែលមិនតាងនាមរដ្ឋ ឬនីតិបុគ្គលសាធារណៈគ្មានសមត្ថកិច្ច ដេញអ្នក កាន់កាប់ដោយសន្តិភាព មានប័ណ្ណត្រឹមត្រូវដោយប្រើកំលាំងបានឡើយ ។ការដេញអាចធ្វើបានតែតាម ការបង្គាប់របស់តុលាការ យោងតាមបណ្តឹងរបស់បុគ្គលដែលបានប្តឹងទាមទារទ្រព្យ តុលាការត្រូវពិនិត្យ បញ្ជាក់រូបភាព ប្រភព កាលបរិច្ឆេទនិងលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនៃប័ណ្ណដែលបានបង្ហាញ ។ តុលាការមិន អាចប្រកែកក្នុង ការបង្គាប់អោយចាកចេញដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់បុគ្គល ដែលបង្ហាញប័ណ្ណត្រឹមត្រូវ និងពេញលេញរបស់សុរិយោដីបានឡើយ ។

មាត្រា ៣៦ : បើវិធានការបណ្តេញចេញ បង្គាប់ដោយតុលាការអាចបណ្តាលអោយមានភាពរឹករវរ ឬ មានផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គម អាជ្ញាធរ មានសមត្ថកិច្ចអាចសុំព្យួរការអនុវត្តន៍ជាបណ្តោះអាសន្នបាន ។

មាត្រា ៣៧ : លទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ ដោយភោគៈអាចសំរេចបានចំពោះតែគុណប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលដែលបានកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់នេះ ។ លទ្ធកម្មនេះ មិនអាចជាគុណ ប្រយោជន៍ដល់ភោគីកេងបន្លំឡើយ ។

មាត្រា ៣៨ : ដើម្បីក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុបាន លុះត្រាតែភោគៈនោះត្រូវបានកាន់កាប់ ដោយពិតប្រាកដ គ្មានហឹង្សា ដឹងឮជា សាធារណៈគ្មានអាក់ខាន និងដោយសុចរិត ។ ភោគីត្រូវកាន់កាប់ អចលនវត្ថុដោយពិតប្រាកដគឺថា ភោគីទោះកាន់កាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី អោយអ្នកដទៃធ្វើអោយក្តីត្រូវ កាន់កាប់ឱ្យឃើញថា ការនោះប្រាកដជាធ្វើដើម្បីខ្លួន ក្នុងគោលដៅខ្លួនជាភោគីយ៉ាងផ្តាច់មុខ កុំអោយឃើញថា ការដែលធ្វើនោះគឺធ្វើដោយសារសិទ្ធិណាមួយផ្សេង ទៅវិញ។ ប្រសិនបើភោគីពិតប្រាកដមិន ចេញមុខ នៅពីក្រោយភោគីមិនប្រាកដ ភោគីនោះមិនអាចទាទារប័ណ្ណភោគៈដើម្បីលទ្ធកម្មទៅជាកម្ម សិទ្ធិបានឡើយ ។ ភោគៈនោះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។ ភោគីត្រូវកាន់កាន់អចលនវត្ថុដោយគ្មានហឹង្សា គឺថា ភោគៈដែលបានមកដោយហឹង្សា មិនទុកជាភោគៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ឡើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ បើកាលណា គេប្រើហឹង្សាក្នុងពេលមានតតិយជនឥតសិទ្ធិសោះ មកដណ្តើមនោះ ហឹង្សានេះគ្មានឥទ្ធិពលអ្វីទៅលើ ភោគៈដែលគេបានដោយសន្តិភាព តាំងពីដើមមកនោះទេ ។ ភោគីត្រូវកាន់កាប់ អចលនវត្ថុដោយដឹងឮជាសាធារណៈគឺថា ភោគីត្រូវកាន់កាប់ដោយឥតលាក់បាំង អ្នកទាំងពួងដែលចង់តវ៉ាអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើវត្ថុនោះ នឹងបានដឹងឮឃើញមិនខាន ។ ភោគីត្រូវកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយគ្មានអាក់ខានគឺថាភោគ ត្រូវធ្វើនូវកិច្ចការផងទាំងពួងតាមធម្មតាជាប្រក្រតី ក្នុងរយៈពេលចាំបាច់នៃ ការទាមទារលទ្ធកម្មសិទ្ធិ ។ ការអាក់ខានក្នុងរយៈពេលខ្លី ឬបោះបង់ទុកអោយនៅទំនេរដើម្បីអោយមានជីជាតិឡើងវិញ មិនមែនជា ឧបសគ្គ ដល់លទ្ធកម្មសិទ្ធិនោះទេ ។ ភាគីត្រូវកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយសុចរិតគឺថា ភោគីមិនដឹងពីសិទ្ធ ិជាយថាហេតុរបស់តតិយជនលើវត្ថុដែលខ្លួនកំពុងកាន់កាន់នោះសោះ ។

មាត្រា ៣៩ : ក្នុងការរង់ចាំដើម្បីអោយបានទៅជាកម្មសិទ្ធិពេញលេញ ភោគៈដែលស្របតាមបញ្ញត្តិ នៃច្បាប់នេះបង្កើតបានជាកម្មសិទ្ធិភណ្ឌិក លើអចលនវត្ថុ ។ ភោគៈនេះអាចជាកម្មវត្ថុនៃការផ្លាស់ប្តូរ ផ្ទេរសិទ្ធិ ឬជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចការជំនួញ ។

មាត្រា ៤០ : ក្នុងការរង់ចាំការរៀបចំឡើងវិញនូវប្លង់សុរិយាដីនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដីអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ចកិច្ចត្រូវបន្តចេញប័ណ្ណសំគាល់ សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ចំពោះភោគៈដែលមានកន្លងមក មុនច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ។ ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិនេះជាវត្ថុតាងនៃសិទ្ធិកាន់កាប់ ប៉ុន្តែមិនមែនជាប័ណ្ណ កម្មសិទ្ធិទេ ហើយក៏មិនមែនជាលិខិតដែលតវ៉ាមិនបាននោះដែរ ។ ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិនេះ អាចនឹងបង្កើត ជាប័ណ្ណស្ថាពរនៃកម្មសិទ្ធិ ដែលមានលក្ខណៈមិនអាចតវ៉ាបានលុះត្រាតែគ្មានការជំទាស់ នៅពេលបង្កើតសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។ ក្នុងករណីមានការជំទាស់ទាមទារ ការកំណត់ថានរណាជាភោគីស្របច្បាប់នៃ អចលនវត្ថុនោះ ត្រូវផ្អែកលើការស៊ើបអង្កេតបន្ថែមនូវរាល់ ភស្តុតាងដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។ ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ គឺជាភស្តុតាងមួយប៉ុន្តែមិនអាចកំណត់តែឯកឯងបានទេ ។

មាត្រា ៤១ : ត្រូវហាមឃាត់ការចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុដែលមិនអាចយកធ្វើជារបស់ឯកជនបាន ឬដែលមិនបានកាន់កាប់ តាមលក្ខខណ្ឌស្របច្បាប់ ។

មាត្រា ៤២ : បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនបានចុះបញ្ជីភោគៈស្របច្បាប់របស់ខ្លួន ដោយហេតុមិនបានដឹង ឬដោយធ្វេសប្រហែស អ្នកនោះនៅតែមាន សិទ្ធិត្រូវបានការពារតាមអំណាចនៃមាត្រា ២៩ មាត្រា ៣០ និងមាត្រា ៣១ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤៣ : ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃលទ្ធកម្មសិទ្ធិបានឡើយ ទោះក្នុង ករណីណាក៏ដោយ ។ ស្ថានភាពនៃអ្នកកាន់ កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់ រដ្ឋនៅតែមិនទៀងទាត់ និងខុសច្បាប់ដដែល ប្រសិនជាស្ថានភាពនោះមិនកើតចេញពីការអនុញ្ញាតតាមបែបផែន ដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ទេនោះ ។ បុគ្គលកាន់កាប់ខុសច្បាប់ត្រូវបង្ខំឱ្យចាកចេញជាបន្ទាន់ ហើយត្រូវទទួល ទណ្ឌកម្មដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ២៥៩ នៃច្បាប់នេះ ។ បុគ្គលកាន់កាប់ខុសច្បាប់គ្មានសិទ្ធិទាមទារ សំណងសំរាប់ចំណាយលើការងារនិងការកែលំអដែលខ្លួនបានធ្វើ នៅលើអចលន វត្ថុនោះឡើយ ។

មាត្រា ៤៤ : ប័ណ្ណឬឯកសារសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ឬរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដែលចេញដោយ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឱ្យដល់បុគ្គលឯកជន ត្រូវទុកជាមោឃៈនិងគ្មានតម្លៃគតិយុត្ត ។ ភ្នាក់ងារដែលចេញប័ណ្ណឬឯកសារសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់នេះត្រូវទទួល ខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ទាំងខាងស៊ីវិលនិងព្រហ្មទណ្ឌ ។ អាជ្ញាធរដែលព្រងើយកន្តើយចំពោះការរំលោភ ខុសច្បាប់តាមរបៀបនេះ ដែលខ្លួនបានដឹង ចាត់ទុកជាអ្នករួមគំនិតហើយត្រូវទទួលទោសដូចគ្នានឹង ចារីដែរ ។

មាត្រា ៤៥ : ក្នុងករណីដែលអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមិនព្រមចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ អ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុនោះអាចធ្វើ ពាក្យប្តឹងទៅក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូប-នីយកម្មនិងសំណង់ ។

មាត្រា ៤៦ : ការចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឱ្យបុគ្គលក្រៅពីភោគីពិតប្រាកដដែលបានកាន់កាប់ អចលនវត្ថុ គឺជាបទល្មើសដែលត្រូវទទួលទោសតាម បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៦១ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤៧ : វិវាទរវាងភោគីចំពោះអចលនវត្ថុមួយនឹងត្រូវដាក់ឱ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេត និងដោះស្រាយតាមនីតិវិធីដែលបានកំណត់ ។ លទ្ធផល នៃការស៊ើបអង្កេតត្រូវដាក់ជូនគណៈកម្មការសុរិយោដីដែល បង្កើតឡើងនៅក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ ។ គណៈកម្មការនេះត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចលើបដិវាទកម្មនោះ ។ ក្នុងករណីមិនសុខចិត្តគូវិវាទអាចប្តឹងទៅតុលាការបាន ។ ការរៀបចំនិងការ ប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈ កម្មការនេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ជំពូកទី៥
អំពីសម្បទានដី

មាត្រា ៤៨ : សម្បទានដីជាសិទ្ធិស្របច្បាប់ដែលបានចែងក្នុងឯកសារគតិយុត្តចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច តាមអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិឱ្យ រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល ឬក្រុមមនុស្សដើម្បីកាន់កាប់ដី និង ប្រើ ប្រាស់សិទ្ធិលើដីនោះ តាមការកំណត់នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤៩ : សម្បទានដីត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម ឬទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ។ សម្បទានដីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលប្រយោជន៍រៀបចំដើម្បីសង់

លំនៅឋាន ឬ/និង ដាំដំណាំនៅលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ ដើម្បីធានាការចិញ្ចឹមជីវិត ។ សម្បទានដីឆ្លើយ តបទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលប្រយោជន៍កាប់ឆ្ការ ទាញយកផលដោយធ្វើអាជីវ កម្មកសិឧស្សាហកម្ម លើដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៥០ : សម្បទានអាចមានរូបភាពផ្សេងទៀតដូចជាការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ រៀបចំឬធ្វើអាជីវកម្មដីដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ ទោះជាភ្ជាប់ឬមិនភ្ជាប់ទៅនឹងការបំពេញសេវាសាធារណៈក៏ដោយមានជាអាទិ៍ សម្បទានរ៉ែ សម្បទានកំពង់ផែ សម្បទានព្រលានយន្តហោះ សម្បទានរៀបចំតំបន់ ឧស្សាហកម្ម សម្បទាននេសាទ ។ សម្បទានទាំងនេះមិនឋិតនៅក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះទេ ។

មាត្រា ៥១ : សម្បទានដីមិនអាចប្រគល់ឱ្យដោយឥតគិតថ្លៃទេ លើកលែងតែសម្បទានឆ្លើយតបទៅ នឹងប្រយោជន៍សង្គមដែលប្រគល់ឱ្យគ្រួសារ ក្រីក្រសំរាប់តាំងទីលំនៅ ឬ/និង ដាំដំណាំចិញ្ចឹមជីវិត ។

មាត្រា ៥២ : សម្បទានដីអាចបង្កើតបានតែសិទ្ធិក្នុងរយៈពេលមួយជាកំណត់តាមកិច្ចសន្យាដែលបាន បង្កើតសម្បទាននោះស្របតាមបញ្ញត្តិនៃ ច្បាប់នេះ ។ សម្បទានដីមិនអាចឈានដល់ការ បង្កើតនូវសិទ្ធិ ជាកម្មសិទ្ធិលើដី ដែលបានផ្តល់ជាសម្បទានជាប្រយោជន៍ដល់សាមីជននោះទេ លើកលែងតែចំពោះ សម្បទានដែលឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម ។

មាត្រា ៥៣ : សម្បទានដីមិនអាចកើតចេញពីស្ថានភាពកាន់កាប់ដីជាក់ស្តែងបានទេ ។ សម្បទានដីត្រូវ សំអាងលើលិខិតគតិយុត្តជាក់លាក់ដែល បានចេញមុនការកាន់កាប់ដីដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចគឺរដ្ឋ ឬសមូហភាពដែនដីសាធារណៈ ឬគ្រឹះស្ថានសាធារណៈដែលជាកម្មសិទ្ធិករនៃដី ដែលត្រូវបានផ្តល់ជាសម្បទាន ។ សម្បទានត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ ។

មាត្រា ៥៤ : សម្បទានដីត្រូវមានលក្ខខណ្ឌ ។ សម្បទានត្រូវតែអនុលោមទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ នេះដែលជាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។ លិខិតសម្បទានអាចមានខ ដោយឡែកផ្សេងទៀត ដែលមាន តម្លៃជាកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា ៥៥ : ម្បទានដីត្រូវបានដកហូតវិញដោយសេចក្តីសំរេចខាងរដ្ឋបាលក្នុងករណីលក្ខខណ្ឌច្បាប់មិនត្រូវបានគោរព ។ ករណីនេះសម្បទានិក មានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការតាមនីតិវិធីដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

សម្បទានដីអាចត្រូវបានទុកជាមោឃៈដោយតុលាការ កាលបើសម្បទានិកមិនគោរពខដោយឡែក ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា ៥៦ : សិទ្ធិរបស់សម្បទានិកលើដីដែលបានផ្តល់ជាសម្បទានក្នុងកំឡុងពេលនៃសម្បទានគឺជា សិទ្ធិដែលទទួលស្គាល់ដូចជាកម្មសិទ្ធិករលើក លែងតែការផ្ទេរសិទ្ធិ ។ សម្បទានិកមានសិទ្ធិជាពិសេស ក្នុងការការពារស្ថានភាពរបស់ខ្លួន ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។ សម្បទានិកអាចការពារដីដែលបាន ផ្តល់ជាសម្បទានឱ្យខ្លួនចំពោះការទន្ទ្រាន ឬការប៉ះពាល់ទោះជាតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ។ សម្បទានិកអាចទាញយកនូវផលិតផល ពីដីរបស់ខ្លួន ធ្វើការរៀបចំដាំដុះស្របតាមគោលបំណងនៃសម្បទាន ។ សម្បទានិកមិនអាចកែប្រែគោលបំណងនៃសម្បទានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ វចនាសម្ព័ន្ធធម្មជាតិ និងធ្វើអាជីវ កម្មដែលមានលក្ខណៈជាការបំផ្លាញនៅចុងបញ្ចប់នៃសម្បទានបានឡើយ ។

មាត្រា ៥៧ : ការផ្ទេរដីសម្បទានមិនអាចធ្វើឡើងតាមរយៈការផ្ទេរសិទ្ធិបានឡើយ ។ ការផ្ទេរដីសម្ប ទានអាចកើតឡើងតែតាមរយៈការបង្កើត កិច្ចសន្យាថ្មីនៃសម្បទានដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ជាគុណប្រយោជន៍ដល់អ្នកទទួលសិទ្ធិសម្បទានថ្មី ។ ក្នុងករណីដែលសម្បទានិកទទួលមរណភាព ទាយាទ ទាំងឡាយរបស់ខ្មោចប្រសិនជាមានបំណងអាចនឹងបន្តប្រើប្រាស់សិទ្ធិទាំងនោះ ក្នុងរយៈពេល សម្បទាន ដែលនៅសល់ ។

មាត្រា ៥៨ : សម្បទានដីអាចធ្វើឡើងបានតែនៅលើដីដែលជាចំណែកនៃទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ។ សម្បទានដីមិនអាចប៉ះពាល់ផ្លូវ គមនាគមន៍ដីចំណីផ្លូវ និងចាំបាច់សំរាប់ថែទាំក៏ដូចជាផ្លូវទឹក ត្រពាំង បឹងនិងដែនទឹកបំរុង ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឡើយ ។

មាត្រា ៥៩ : សម្បទានដីអាចមានទំហំច្រើនបំផុតត្រឹមតែ ១០.០០០ (មួយម៉ឺនហិកតា) ។ សម្បទានដី ដែលសំរេចហើយ ហើយមានទំហំលើសពី ទំហំកំណត់ខាងលើជាកម្មវត្ថុនៃការកាត់បន្ថយ ។ ប៉ុន្តែប្រសិន បើការកាត់បន្ថយនេះមានឥទ្ធិពលធ្វើឱ្យខូចប្រយោជន៍អាជីវកម្មដែល

កំពុងមាន ដំណើរការ សម្បទានិក អាចនឹងទទួលបានការលើកលែងជាពិសេស ។ នីតិវិធីនៃការកាត់បន្ថយនិងការលើកលែង ជាពិសេសត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។ ត្រូវបានហាមឃាត់ការចេញលិខិតសម្បទានដ៏ច្រើនកន្លែងឱ្យបុគ្គលតែម្នាក់ ឬឱ្យនីតិបុគ្គលច្រើន តែគ្រប់គ្រងដោយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដដែលៗ ដែលមានទំហំ សរុបធំជាង ទំហំដែលបានកំណត់នៅវាក្យខ័ណ្ឌខាងលើ ។

មាត្រា ៦០ : នីតិវិធីនៃការផ្តល់សម្បទានដីសំរាប់ការសង់លំនៅឋាននិងសម្បទានដីកសិកម្មសំរាប់ ការចិញ្ចឹមជីវិតឬអាជីវកម្មកសិឧស្សាហកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៦១ : រយៈពេលនៃសម្បទានដីត្រូវកំណត់ ៩៩ (កៅសិបប្រាំបួន) ឆ្នាំ យ៉ាងច្រើន ។

មាត្រា ៦២ : រាល់សម្បទានដីសំរាប់ដំណាំឧស្សាហកម្មត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្មក្នុងរយៈពេល ១២ (ដប់ពីរ) ខែ បន្ទាប់ពីការផ្តល់សម្បទាន បើមិនដូច្នោះទេ នឹងត្រូវទុកជាមោឃៈ ។ ការខកខានធ្វើអាជីវ កម្មរយៈពេលលើសពី ១២ (ដប់ពីរ) ខែ នាំឱ្យមានមោឃភាពសម្បទាន ប្រសិនបើការខកខាននោះ ពុំមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។ រាល់សម្បទានដីដែលបានផ្តល់ឱ្យមុនច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ហើយមិនបាន ធ្វើអាជីវកម្មចាប់ពី ១២ (ដប់ពីរ) ខែ ឡើងទៅ គិតពីថ្ងៃដែលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ត្រូវទុកជាមោឃៈ ប្រសិនបើការខកខានមិនបានធ្វើអាជីវកម្មនោះពុំមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។ រាល់ការមិន បានបំពេញកិច្ចតាមសៀវភៅបន្ទុកដោយសម្បទានិកនាំឱ្យមានការដកហូតសម្បទាន ។ ក្នុងការករណី នៃការដកហូតសម្បទាន នោះទោះជាមានមូលហេតុអ្វីក៏ដោយ សម្បទានិកគ្មានសិទ្ធិទារសំណងនៃការ ខូចខាតណាមួយឡើយ ។

ជំពូកទី ៦
អំពីរបៀបលទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ៦៣ : ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិអចលនវត្ថុរវាងបុគ្គលឯកជនតាមរយៈការលក់ ការដូរ ការធ្វើអំណោយ ឬតាមរយៈសន្តិកម្មត្រូវអនុវត្តតាម បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ។

ផ្នែកទី ១ :
អំពីលទ្ធកម្មដោយការលក់អចលនវត្ថុ

មាត្រា ៦៤ : ការលក់អចលនវត្ថុគឺជាកិច្ចសន្យាដែលអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរសិទ្ធិជាកម្មសិទ្ធិនៃអចលនវត្ថុពីអ្នកលក់ទៅឱ្យអ្នកទិញ ដោយអ្នកទិញត្រូវ បង់ប្រាក់ថ្លៃអចលនវត្ថុនោះទៅជាអ្នកលក់ ។

មាត្រា ៦៥ : ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិមិនអាចជំទាស់ពីតតិយជនបាន លុះត្រាតែកិច្ចសន្យាលក់អចលនវត្ថុត្រូវបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ តាមទម្រង់ លិខិតយថាភូតធ្វើដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ហើយត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី ។ កិច្ចសន្យាលក់តែឯកឯងមិនអាចចាត់ទុកជាការ ផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទ្រព្យនោះពេញលក្ខណៈច្បាប់បានឡើយ ។

មាត្រា ៦៦ : បុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរនិងមានសមត្ថភាពចុះកិច្ចសន្យាអាចលក់ឬទិញទ្រព្យជាអចលនវត្ថុបាន ។

បុគ្គលដែលមិនអាចលក់បានគឺ :

- បុគ្គលដែលមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យដែលត្រូវលក់
- កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យអវិភាគ ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីកម្មសិទ្ធិករអវិភាគផ្សេងទៀត
- បុគ្គលដែលមានអចលនវត្ថុជាកម្មវត្ថុនៃការរឹបអូស ។

បុគ្គលដែលមិនអាចទិញបានគឺ :

- អាណាព្យាបាលមិនអាចទិញទ្រព្យរបស់បាលិតខ្លួន
- ហិតូបត្ថម្ភកៈមិនអាចទិញទ្រព្យដែលខ្លួនគ្រប់គ្រង
- ចៅក្រម ឬភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលមិនអាចទិញទ្រព្យក្នុងដែលយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ឬដែលខ្លួនមានបេសកកម្មលក់
- បុគ្គលដែលមានទ្រព្យត្រូវរឹបអូសមិនអាចទិញទ្រព្យនោះវិញបានទេ ។

មាត្រា ៦៧ : ការលក់វាំងសបាព័ន្ធត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ៦៨ : អ្នកលក់ត្រូវធានាជាមួយអ្នកទិញ ក្នុងកិច្ចសន្យា ចំពោះអចលនវត្ថុដែលលក់នូវរាល់វិការៈអាថិកំបាំងសំខាន់ៗ បើពុំនោះទេនាំឱ្យ មានកតិកាភេទនៃការលក់ ។

មាត្រា ៦៩ : ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិត្រូវចាត់ទុកជាបានសម្រេចចាប់ពីពេលដែលបានចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យានោះនៅអង្គភាពសុរិយោដី ។ ថ្លៃលក់ត្រូវតែ ចុះក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ បើមិនដូច្នោះទេកិច្ចសន្យាលក់នោះត្រូវទុកជាមោឃៈ ។ កិច្ចសន្យាលក់អចលនវត្ថុនឹងអាចចុះបញ្ជីបាន លុះត្រាតែភាគីទាំងអស់បានបង្ហាញភស្តុតាងថា រាល់ពន្ធដារលើទ្រព្យនោះត្រូវបានបង់រួច ។

ផ្នែកទី ២
អំពីលទ្ធកម្មដោយការដូរអចលនវត្ថុ

មាត្រា ៧០ : ការដូរអចលនវត្ថុគឺជាកិច្ចសន្យាដែលភាគីទាំងសងខាងព្រមព្រៀងឱ្យអចលនវត្ថុគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ការដូរអចលនវត្ថុអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុបាន ។

ការដូរនេះត្រូវមានលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងការលក់ដែរ ។

ផ្នែកទី ៣
អំពីលទ្ធកម្មដោយសន្តតិកម្ម

មាត្រា ៧១ : អាចផ្ទេរតាមរយៈសន្តតិកម្មឥតបណ្តាំ សន្តតិកម្មមានបណ្តាំ ឬអច្ចយទាននូវ :

- ទ្រព្យជាអចលនវត្ថុដែលប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិត្រូវបានរៀបចំជាស្ថាពរស្របតាមបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃ ច្បាប់នេះ
- ភោគៈទាំងឡាយស្របតាមច្បាប់ដោយយោងទៅលើប័ណ្ណឬឯកសារគតិយុត្ត ឬភស្តុតាងផ្សេងៗទៀត
- រាល់អវិយវភេទនៃកម្មសិទ្ធិ និងរាល់សិទ្ធិភណ្ឌិកអចលនវត្ថុ ។

មាត្រា ៧២ : ក្នុងករណីសន្តតិកម្ម ការគិតរយៈពេលចាំបាច់នៃការកាន់កាប់អចលនវត្ថុ សំរាប់លទ្ធកម្មកម្មសិទ្ធិពេញលេញដូចដែលបានបញ្ញត្តិ ក្នុងមាត្រា ៣០ និងមាត្រា ៣១ នៃច្បាប់នេះត្រូវរាប់ចាប់ពីពេលដែលខ្មោចបានចូលកាន់កាប់ទ្រព្យនោះ ។

មាត្រា ៧៣ : ទ្រព្យជាអចលនវត្ថុដែលគ្រាន់តែកាន់កាប់ដោយជាក់ស្តែង ហើយមិនទាន់បាន ចុះបញ្ជី ឬបញ្ជាក់ដោយលិខិតរដ្ឋបាល ប៉ុន្តែត្រូវ បានកាន់កាប់ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ក៏អាច ជាកម្មវត្ថុនៃការផ្ទេរតាមសន្តតិកម្មបានដែរ ។

មាត្រា ៧៤ : ក្នុងករណីទ្រព្យកាន់កាប់គ្មានប័ណ្ណត្រូវបានផ្ទេរតាមរយៈសន្តតិកម្ម ទាយាទដែលជា អ្នកកាន់កាប់ថ្មីអាចបន្តចាត់ចែងទ្រព្យនោះ នឹងទទួលបាននូវកិច្ចការពារ ដោយហេតុថាស្ថានភាព របស់ខ្លួន ឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់ ។

ក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬជនណាក៏ដោយមិនអាចយកលេសពីស្ថានភាព នៃការកាន់កាប់ជាក់ស្តែងរបស់ខ្មោច ឬយកលេសពីការ ខ្វះនូវការជំរះមរតកត្រឹមត្រូវដើម្បី ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់សិទ្ធិនៃទាយាទ និងជាពិសេសដើម្បីបដិសេធការទទួលស្គាល់ ឬមិនបញ្ជាក់ការកាន់ កាប់របស់ គេបានឡើយ ។

មាត្រា ៧៥ : កាលបើអចលនវត្ថុជាមរតកប្រើប្រាស់សំរាប់ជាលំនៅដ្ឋាននៃគ្រួសាររបស់ខ្មោច ឬដីប្រើប្រាស់សំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពដោយ ផ្ទាល់ទាយាទមិនអាចស្នើសុំបែងចែក ឬសំរេច លក់ទ្រព្យនោះទេ លើកលែងមានការយល់ព្រមដោយច្បាប់ពីសហទាយាទទាំងអស់ ។ ក្នុងករណី មានការជំទាស់អំពីការបែងចែកមរតក សហទាយាទមានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការដើម្បីសុំឱ្យដោះ ស្រាយទំនាស់នេះ ។ ការលក់ចំណែកសិទ្ធិរបស់ សហទាយាទណាម្នាក់ត្រូវទុកជាមោឃៈ ប្រសិន បើគ្មានការយល់ព្រមច្បាស់លាស់ពីសហទាយាទទាំងអស់ ។ ម៉្យាងទៀតចំពោះសហទាយាទ ដែល បានលក់ចំណែកសិទ្ធិរបស់ខ្លួននេះ ត្រូវបាត់បង់សិទ្ធិនៃសន្តតិកម្មលើទ្រព្យដែលបានលក់ ។ សហទាយាទណាម្នាក់ដែលបានបំពានការហាមលក់ មរតកនេះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវតែម្នាក់ឯងលើ អំពើរបស់ខ្លួនចំពោះអ្នកទិញ ។

មាត្រា ៧៦ : ទាយាទទាំងឡាយដែលមិនអាចបន្តនិរន្តរភាពនៃការកាន់កាប់ទ្រព្យជាមរតកបាន ដោយជាក់ស្តែង ឬដោយគតិយុត្ត ឬមិនចង់ ទទួលបន្ទុកដោយខ្លួនឯង អាចធ្វើការផ្ទេរដោយ ប្រគល់សិទ្ធិឱ្យតតិយជនបាន ។

មាត្រា ៧៧ : បើអ្នកទទួលសម្បទានដីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចមិនមែនជាក្រុមហ៊ុន ហើយមានប័ណ្ណអចលនវត្ថុកាន់កាប់ដោយរូបវន្ត បុគ្គលម្នាក់ដែលទទួលមរណភាពសម្បទាននោះ

មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការបែងចែកដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអាជ្ញាធររដ្ឋបាល ដែលបានផ្តល់សម្បទានបានឡើយ ។

មាត្រា ៧៨ : ទ្រព្យទាំងឡាយដែលកម្មសិទ្ធិករស្លាប់ដោយគ្មានបន្សល់ទុកនូវទាយាទ ឬអច្ចយលាភី ត្រូវត្រឡប់មកជារបស់រដ្ឋ ហើយត្រូវ បញ្ចូលក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ។

មាត្រា ៧៩ : ការចាត់ចែងមរតកត្រូវស្ថិតនៅក្រោមវិធានទាំងឡាយ នៃទំលាប់ប្រពៃណីក្នុងរឿងនេះ ក្នុង ពេលរង់ចាំការ ប្រកាសឱ្យប្រើ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មី ។

ផ្នែកទី ៤
អំពីលទ្ធកម្មដោយប្រទានកម្ម

មាត្រា ៨០ : ប្រទានកម្មគឺជាកិច្ចសន្យាដែលជនម្នាក់ហៅថាអ្នកឱ្យ ឬ ទាយកផ្ទេរនូវកម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ឱ្យទៅជនម្នាក់ទៀត ហៅថា អ្នកទទួលឬ បដិគាហក ដែលព្រមទទួលយកទ្រព្យនោះ ។

មាត្រា ៨១ : ប្រទានកម្មអចលនវត្ថុមិនអាចត្រូវបានជំទាស់ពីតតិយជនបាន លុះត្រាតែប្រទានកម្មនោះត្រូវ បានធ្វើជាលាយល័ក្ខអក្សរតាម ទំរង់លិខិតយថាភូត ហើយត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី ។

មាត្រា ៨២ : អចលនវត្ថុអាចជាកម្មវត្ថុនៃប្រទានកម្ម រវាងអ្នកនៅរស់ឬប្រទានកម្មដោយហេតុមរណៈ ឬ អច្ចយទាន ។ ប្រសិនបើជាប្រទានកម្ម ទៅវិញទៅមក ប្រតិបត្តិការនេះបង្កើតបានជាការប្តូរ ។

មាត្រា ៨៣ : រដ្ឋអាធ្វើអំណោយជាអចលនវត្ថុចំពោះតែរូបវន្តបុគ្គល ដោយហេតុផលសង្គមកិច្ចដើម្បីឱ្យស្នាក់ នៅ ឬដាំដំណាំចិញ្ចឹមជីវិត ។ តំលៃអចលនវត្ថុ ដែលផ្តល់ឱ្យត្រូវបានកំណត់សមស្របទៅនឹងគោលដៅណាមួយ ដែលចង់បាន និងមិនអនុញ្ញាតឱ្យកេងយកកំរៃ ឬធ្វើមានបានមិនសមស្របទៅនឹងកំរិតជីវភាពសង្គមនៃអ្នកទទួល ។ ប្រទានកម្មដែលរដ្ឋបានធ្វើពីមុនមកហើយ មិនអាចសើរើបានឡើយ ។

មាត្រា ៨៤ : ប្រទានកម្មទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ មិនអាចដកហូតមកវិញបានឡើយ នៅពេលដែលមានការព្រម ទទួលហើយនោះ ។ ប្រទានកម្មនេះ អាចធ្វើការផ្ទេរសិទ្ធិបានភ្លាម ។ ប៉ុន្តែទាយកអាចរក្សាទុកសំរាប់ខ្លួននូវ សិទ្ធិលុបភោគនៃទ្រព្យសិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យ នៅនៃអចលនវត្ថុដែល ត្រូវចែងក្នុងកិច្ចសន្យា និងត្រូវចុះ បញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី ។

មាតិកាទី ៣
អំពីរបបកម្មសិទ្ធិឯកជន

ជំពូកទី ៧
អំពីសិទ្ធិ និងភាតព្វកិច្ចនៃកម្មសិទ្ធិករ
ផ្នែកទី ១ : អំពីការអាស្រ័យ ផលនៃកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ៨៥ : កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យ ជាអចលនវត្ថុ មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់អាស្រ័យផល និងចាត់ចែងទ្រព្យរបស់ ខ្លួនផ្ដាច់មុខ និងទូលំទូលាយកុំឱ្យតែ យកទ្រព្យនោះទៅប្រើប្រាស់ក្នុងបទណាមួយដែលច្បាប់បានហាមឃាត់ ។

មាត្រា ៨៦ : កម្មសិទ្ធិករ នៃទ្រព្យមិនអាចប្រើប្រាស់ទ្រព្យនោះ ក្នុងគោលដៅព្យាបាទ ឬរំខានដល់តតិយជន ជាពិសេសដល់ អ្នកជិតខាងរបស់ ខ្លួនបានឡើយ ។

មាត្រា ៨៧ : កម្មសិទ្ធិករនៃដីអាចធ្វើនៅលើដី រាល់ការដាំដុះ ការរៀបចំនិងការសាងសង់តាមបំណងរបស់ខ្លួន លើលែងតែ មានច្បាប់ហាមឃាត់ ។ ការរៀបចំឬ ការសាងសង់ទាំងនោះជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទាំងអស់ស្រប តាមបញ្ញត្តិនៃផ្នែកទី ៣ នៃជំពូកនេះ ។

មាត្រា ៨៨ : កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុអាចរៀបចំ ឬកែប្រែបានដោយសេរីនូវប្រភេទនិងរចនាសម្ព័ន្ធ ដើមនៃទ្រព្យរបស់ខ្លួន ស្របតាម ការប្រើប្រាស់ដែលខ្លួនចង់ ធ្វើតាមការកំណត់នៃច្បាប់ ។

មាត្រា ៨៩ : ចាត់ទុកជាការកែប្រែប្រភេទ ឬរចនាសម្ព័ន្ធដើមនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុក្នុងន័យនៃច្បាប់នេះ មានជាអាទិ៍ ការគាស់រានដី ការកាប់ ព្រៃឈើ ការដាំដំណាំលើដីនោះ ការចាក់បំពេញដី ការឈូសពង្រាបភ្នំ ការជីករុករក ការជីកយកដីចេញ ការជីកអណ្ដូងរ៉ែឬ កន្លែងយកថ្ម ការរៀបចំ ឬការធ្វើស្នួតដែនវារីជាតិ ការរៀវចំដីកសិកម្មទៅជាទីប្រជុំជន ការបង្កើតតំបន់ឧស្សាហកម្ម និងការបង្កើតទីតាំងរោងចក្រ ។

មាត្រា ៩០ : កម្មសិទ្ធិករនៃផ្ទៃដីគឺជាកម្មសិទ្ធិការ នៃផ្នែកក្រោមដី និងរាល់អ្វីៗដែលអាចទាញយកផលបាន កុំឱ្យតែផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៨៨និងមាត្រា ៨៩ នៃច្បាប់នេះ ។ ប៉ុន្តែកម្មសិទ្ធិករមិនអាចទាមទារ យកជាកម្មសិទ្ធិជាបដិមាករ ចម្លាក់ក្រឡោត ឬបុរាណវត្ថុគ្រប់ប្រភេទដែលបានរកឃើញ ។ ស្នាដៃទាំងនេះជាចំណែកនៃបេតិកភណ្ឌជាតិ ហើយត្រូវតែប្រគល់ឱ្យក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ ។

មាត្រា ៩១ : កម្មសិទ្ធិករនៃផ្ទៃដីក៏ជាកម្មសិទ្ធិករនៃលំហរអាកាស និងវត្ថុធាតុអចិន្ត្រៃយ៍ដែលស្ថិតនៅចំពីលើដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន លើកលែងតែបណ្ដាញខ្សែអគ្គិសនី និងទូរគមនាគមន៍ដែលត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ដោយឡែក ។ ជាពិសេសកម្មសិទ្ធិករអាចកាប់មែកឈើអ្នកជិតខាងដែលលយចូលមកលើកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ឬបេះយកផលផ្លែឈើនោះបាន ។ ប៉ុន្តែកម្មសិទ្ធិករមិនអាចហាមឃាត់ការហោះហើរ ដោយអាកាសយានគ្រប់ ប្រភេទបានឡើយ ។

មាត្រា ៩២ : កម្មសិទ្ធករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ អាចបង្កើតបានជាប្រាតិភោគនៃកិច្ចសន្យាស្របតាមបញ្ញត្តិ ដែលបានដាក់កំណត់ក្នុងមាតិការទី ៩នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៩៣ : កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យអាចចាត់ចែង ផលិតផលនិងការកើនឡើងតាមធម្មជាតិ ឬតាមសប្បនិម្មិត្តដែលផ្សំគ្នា ។ ឬដែលជាប់ជាមួយ នឹងទ្រព្យនោះតាមវិធានដែលបានកំណត់ក្នុងផ្នែកទី២ និងទី៣ នៃជំពូកនេះ ។

ផ្នែកទី២
អំពើឧបាគមន៍ផលិតផល និងផលទុននៃកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ៩៤ : កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ មានសិទ្ធិទទួលផលគ្រប់បែបយ៉ាងពីទ្រព្យនោះ មានផលធម្មជាតិ និងផលស៊ីវិល តាមសិទ្ធិ ឧបាគមន៍។ ផលធម្មជាតិគឺផលដែលកើតពីដីដោយឯកឯង ឬដោយអំពើរបស់មនុស្ស ។ ផលស៊ីវិលគឺផលទុន ធនលាភ និងការប្រាក់ ។

មាត្រា ៩៥ : ផលលៃកើតចេញពីដំណាំលើទ្រព្យ ជាដីរបស់កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យនោះ លុះត្រាតែកម្មសិទ្ធិករនោះ បានសងតំលៃនៃការភ្ជួររាស់ ពលកម្មនិងពូជដែលបានធ្វើជាយថាហេតុដោយតតិយជន ។

ផ្នែកទី ៣
អំពីការកើននៃកម្មសិទ្ធិ

អនុផ្នែកទី ១
អំពីការកើនដោយអំពើរបស់មនុស្ស

មាត្រា ៩៦ : សំណង់ ដំណាំ និងការងារទាំងឡាយដែលបានធ្វើនៅលើដី ឬនៅក្រោមដីត្រូវបានចាត់ទុកថា បានធ្វើដោយកម្មសិទ្ធិករដោយសោហ៊ុយ ផ្ទាល់ខ្លួនហើយជារបស់កម្មសិទ្ធិករនោះលើកលែងតែមានភស្តុតាងផ្ទុយពីនេះ ។

មាត្រា ៩៧ : កម្មសិទ្ធិការនៃដីដែលបានធ្វើការសាងសង់ ដាំដុះឬរៀបចំដោយប្រើសម្ភារៈដែលមិនមែនជារបស់ខ្លួន ត្រូវចេញថ្លៃសម្ភារៈទាំង នោះឱ្យម្ចាស់គេវិញ ។ កម្មសិទ្ធិករនោះអាច ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសឱ្យសងជម្ងឺចិត្តផងដែរ ប្រសិនជាមាន ប៉ុន្តែម្ចាស់សម្ភារៈ គ្មានសិទ្ធិដកយក សម្ភារៈនោះចេញឡើយ ។

មាត្រា ៩៨ : កាលបើដំណាំ សំណង់និងការរៀបចំទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបំពានពីតតិយជន និងដោយសម្ភារៈរបស់ខ្លួន កម្មសិទ្ធិករនៃ ដីមានសិទ្ធិរក្សាទុករបស់ទាំងនោះ

ឬបង្ខំឱ្យតតិយជននោះដកយកចេញបាន ។ ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករនៃដី សុំដកយកចេញនូវដំណាំ និងសំណង់ ដែលបានធ្វើដោយបំពាន សោហ៊ុននៃការដកចេញជាបន្ទុករបស់តតិយជន ហើយគ្មានសំណងណាមួយសំរាប់អ្នកនោះទេ ។ តតិយជននោះក៏អាច ត្រូវផ្តន្ទាទោសឱ្យសងជម្ងឺចិត្តផងដែរ ប្រសិនបើមានព្យសនកម្មជាយថាហេតុដល់កម្មសិទ្ធិករនៃដី ។ ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករចង់រក្សាទុកដំណាំ និងការ្យទាំងនោះ កម្មសិទិករនោះត្រូវសងថ្លៃសម្ភារៈ និងថ្លៃការងារដោយមិនគិតដល់តម្លៃលើស តិចឬច្រើនដែលអាចនិងកើនតម្លៃនោះទេ ។

ចំពោះដំណាំ សំណង់ ឬការ្យទាំឡាយដែលបានធ្វើដោយតតិយជន ដោយសុចរិត ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៨នៃច្បាប់នេះ កម្មសិទ្ធិករមិនអាច សុំដកយកចេញនូវការ្យ ដំណាំឬការរៀបចំទាំងនោះបានឡើយ ។ កម្មសិទ្ធិការមានជំរើសពីរ ឬមួយសងថ្លៃសម្ភារៈនិងថ្ងៃពលកម្ម ឬមួយសងជា ទឹកប្រាក់ស្មើនិងតម្លៃលើស ដែលដីបានកើនតំលៃក៏បាន ។

អនុម័តទី ២
អំពីការកើនដោយធម្មជាតិ

មាត្រា ៩៩ : ដីដុះដែលកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ បន្តិចម្តងៗលើដីជាប់មាត់ទន្លេឬស្ទឹង ព្រែកហៅថាល្បាប់ ។ ល្បាប់ត្រូវបានជាប្រយោជន៏ ដល់កម្ម សិទ្ធិករដែលមានដីជាប់មាត់ទឹកដែលនាវាឬក្បូនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន ឬមិនបាន ។ ក្នុងករណីនាវាឬក្បូនចេញចូលបាន បណ្តែតបាន កម្មសិទ្ធិ ករ ត្រូវទុកផ្លូវសំរាប់ទាញពួរ នាវាស្របទៅតាមបទបញ្ជាទាំងឡាយ ។

មាត្រា ១០០ : ចំពោះដីដែលកើនឡើងដោយសារចរន្តទឹកហូរ នាំល្បាប់បន្តិចម្តងៗមើលមិនដឹងពីច្រាំងម្ខាងទៅគរនៅច្រាំងម្ខាងទៀត ជាប់ជា មួយនិងដីអ្នកផ្សេង កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលជាប់នឹងដីដុះនោះទទួលបានគុណប្រយោជន៏នៃល្បាប់នេះ ដោយមិនអាចអោយអ្នកមានដីនៅច្រាំងម្ខាងដែលបាត់ដីមកតវ៉ាយកដីដែលបាត់នោះបានឡើយ ។

មាត្រា ១០១ : ប្រសិនជាទន្លេ ឬស្ទឹង ព្រែក ដែលនាវាចេញចូលបាន ឬមិនបាននាំយកចេញដោយកម្លាំងទឹកជំនន់ភ្លាមៗ នូវចំណែកដីដ៏ធំ និង អាចស្គាល់បាន ពីច្រាំងម្ខាងទៅភ្ជាប់និងដីខាងក្រោមខ្សែទឹក ឬនឹងច្រាំងម្ខាងទៀត កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលបាក់ចេញអាចតវ៉ាយកជាកម្មសិទ្ធិរបស់ ខ្លួនវិញបាន តែត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃ

កើតឡើងនៃព្រឹត្តការណ៍នោះ បើហួសរយៈពេលនោះបណ្តឹងទាម ទារមិនត្រូវបានយកមក ដោះស្រាយឡើយ លើកលែងកម្មសិទ្ធិករនៃដី ដែលមានដីបាក់ទៅភ្ជាប់នោះមិនទាន់បានកាន់កាប់នៅឡើយ ។

មាត្រា ១០២ : កោះធំ កោះតូច និងដីដុះទាំងឡាយដែលនឹងកកើតថ្មីក្នុងផ្ទៃទន្លេ ឬស្ទឹងព្រែក ដែលនាវាឬក្បូនចេញចូលបាន បណ្តែតបានជា របស់រដ្ឋ។

មាត្រា ១០៣ : កោះធំ កោះតូច និងដីដុះទាំងឡាយដែលនឹងកកើតថ្មីក្នុង ស្ទឹង ព្រែក ដែលនាវា ឬក្បូនចេញចូលមិនបាន បណ្តែតមិនបាន ត្រូវ បានមកកម្មសិទ្ធករនៃដីជាប់ច្រាំងដែលមានកោះ ឬដីដុះនោះ។ ប្រសិនបើការដុះនោះមិនបានដុះជ្រុលទៅច្រាំងម្ខាងទេនោះ ត្រូវបានកម្មសិទ្ធិករ ដែលមានដី ជាប់ច្រាំងទាំងសងខាង គិតពីបន្ទាត់ពុះពាក់កណ្តាលស្ទឹង ។

មាត្រា ១០៤ : ប្រសិនបើស្ទឹង ព្រែក ឬទន្លេបង្កើតជាផ្លូវទឹកថ្មីមួយកាត់យកដីកម្មសិទ្ធិអ្នក នៅជាប់មាត់ទឹកណាម្នាក់ ហើយបង្កើតបានជាកោះ មួយកម្មសិទ្ធិករនោះរក្សាបានសិទ្ធិ ជាកម្មសិទ្ធិនៃដីរបស់ខ្លួន ដែលដាច់នោះដដែល ទោះបីជាកោះនោះដុះក្នុងទន្លេ ឬស្ទឹង ព្រែកដែល នាវាក្បូន ចេញចូលបាន បណ្តែតបានក៏ដោយ ។

មាត្រា ១០៥ : ប្រសិនជាទន្លេឬស្ទឹង ព្រែកណាមួយដែលនាវាឬក្បូនចេញចូលបាន បណ្តែតបានបង្កើតជាផ្លូវទឹកថ្មីមួយដោយបោះបង់ចោលនូវ ផ្លូវទឹកចាស់ កម្មសិទ្ធិករដែលមាន ដីជាប់ច្រាំងនោះ អាចធ្វើលទ្ធកម្មកម្មសិទ្ធិក្នុងផ្ទៃទន្លេឬស្ទឹង ព្រែកចាស់ដែលគោកនោះបាន ហើយម្នាក់ៗត្រូវ បានតាមសិទ្ធិរបស់ខ្លួនរហូតដល់ខ្សែបន្ទាត់ដែលពុះពាក់កណ្តាលទន្លេឬស្ទឹង ព្រែកនោះ។ ថ្លៃដីនៃផ្លូវទឹកចាស់នោះ ត្រូវបានកំណត់ដោយអ្នកជំនាញ ដែលតែងតាំងដោយ តុលាការខេត្ត-ក្រុងទីនោះ តាមពាក្យស្នើសុំពីអជ្ញាធរខេត្ត-ក្រុងឬពីភាគីដែលមានប្រយោជន៍ ក្នុងរឿងនេះ ។

បើកម្មសិទ្ធិករនៅមាត់ទឹកនោះ មិនចង់បានដីនោះតាមថ្លៃដែលអ្នកជំនាញកំណត់ទេ អជ្ញាធរត្រូវលក់ឡាយឡុងផ្លូវទឹកចាស់នោះឱ្យសាធារណៈជន។ ថ្លៃដែលបានមកពីការលក់ដី នោះត្រូវយកទៅចែកឱ្យកម្មសិទិករ ដែលមានដីដាច់ទៅនោះ តាមសមាមាត្រនៃដីដែលខូចខាត រៀងៗខ្លួន ។

ផ្នែកទី ៤
អំពីការជួលអចលនវត្ថុ

មាត្រា ១០៦ : កម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ អាចជួលទ្រព្យរបស់ខ្លួនឱ្យអ្នកដទៃបាន ។ ការជួលជាកិច្ចសន្យាដែលកម្មសិទ្ធិករ នៃទ្រព្យ មួយប្រគល់កម្មសិទ្ធិនោះឱ្យជនណាម្នាក់ប្រើប្រាស់ក្នុង រយៈពេលណាមួយ ដោយយកជាប្រាក់ឈ្នួលមកវិញយ៉ាងទៀងទាត់ តាមសមាមាត្រនៃ រយៈពេលប្រើប្រាស់ ។ កិច្ចសន្យានៃការជួលអចលនវត្ថុហៅថា ភតិសន្យា។ កិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុមានពីរយ៉ាងគឺ ការជួលរយៈពេលមិនកំណត់ និងការជួលរយៈពេលកំណត់ ។ ការជួលរយៈពេលកំណត់មាន ការជួលរយៈពេលខ្លី អាចបន្តជាថ្មីបាន និងការជួលរយៈពេលវែង ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំឬលើស ។

មាត្រា ១០៧ : កិចសន្យាជួលរយៈពេលមិនកំណត់ ឬរយៈពេលខ្លី ហើយអាចបន្តជួលជាថ្មីបាន បង្កើតជាទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួនរវាងភតិសន្យា បតី និងអ្នកជួល ។ ការជួលបន្តតតិយជន អាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែមានការព្រមព្រៀងដោយជាក់លាក់ ឬការអនុញ្ញាតពីកម្មសិទ្ធិករ ។

មាត្រា ១០៨ : កិច្ចសន្យាជួលរយៈពេលវែងបង្កើបានជាកម្មសិទ្ធិភណ្ឌិកលើអចលនវត្ថុ ។ សិទ្ធិនេះអាចត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដោយមានថ្លៃ ឬផ្ទេរបន្ត តាមរយៈសន្តិកម្ម ។ ទ្រព្យដែកបានជួលរយៈពេលវែងអាចជាកម្មវត្ថុនៃការរៀបចំ និងការបំប្លែង កុំឱ្យតែការងានោះមានអានុភាពបំផ្លាញឬបំប្លែងជាសារវន្តនូវសភាពដើមនៃវត្ថុនោះ លើកលែងករណីមានចែងដោយឡែកក្នុងភតិសន្យា។

នៅពេលផុតកំណត់នៃការជួល ភតិសន្យាបតី ឬទាយាទទាំងឡាយរបស់ជននេះទទួលបានមកវិញនូវកម្មសិទ្ធិពេញលេញនៃសំណង់ ដោយគ្មានការ សងសោហ៊ុយ ក្នុងការរៀបចំឬការលៃអំលរទាំងឡាយដែលបានធ្វើដោយអ្នកជួល ។ ភតិសន្យាងបតីឬទាយាទ មិនអាចបង្ខំអ្នកជួលឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ តាមស្ថានភាពដើមបានឡើយ បើសិនជាអ្នកជួលគោរពបទបញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះ ។

មាត្រា ១០៩ : ភតិសន្យាត្រូវធ្វើឡើងតាមឆន្ទៈនៃបណ្ដាភាគីនឹងតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ឬបទបញ្ជាទូទៅជាធរមាន ។ ភតិស្យាត្រូវតែធ្វើឡើង ជាលាយលក្ខ័អក្សរ ។ ភតិសន្យាធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ត្រូវទុកជាបណ្ដោះអាសន្ន ហើយអាចត្រូវបានបញ្ឈប់នៅគ្រប់ពេលដោយជូនដំណឹងជាមុន ក្នុងរយៈពេស្មើនឹងរយៈពេលបងប្រាក់ឈ្នួល ។

មាត្រា ១១០ : មុនការចូលអាស្រ័យផលលើអចលនវត្ថុ អ្នកជួលត្រូវតែដឹងអំពីស្ថានភាពនៃអចលនវត្ថុ និងសម្ភារៈនៅនឹងកន្លែងដែលបានរៀបចំ តាមការព្រមព្រៀងជាមួយនឹងភតិសន្យាបតី ។ ការមិនបានពិនិត្យស្ថានភាពអចលនវត្ថុ នឹងសម្ភារៈនៅនឹងកន្លែងនៅពេលចូលអាស្រ័យផលត្រូវ ចាត់ទុកថាត្រឹមត្រូវតាមលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងភតិសន្យា ។ ទ្រព្យដែលជួលមិនត្រូវមានវិការៈ អាថិកំបាំងដែលធ្វើឱ្យការប្រើប្រាស់មិនអាច ប្រព្រឹត្តទៅបានតាមធម្មតាឡើយ ។

មាត្រា ១១១ : អ្នកជួលត្រូវធានាការថែទាំទ្រព្យ ជាធម្មតានិងត្រូវសងមកវិញក្នុងស្ថានភាពមួយស្របតាមស្ថានភាពនៃអចលនវត្ថុ នឹងសម្ភារៈ នៅនឹងកន្លែង នៅពេលផុតកំណត់មៃកិច្ចសន្យាជួល ដោយគិតទាំងតំលៃនៃការខូចខាត ដែលកើតពីការប្រើប្រាស់មិនធម្មតា លើកលែងករណីមាន ចែងដោយឡែកក្នុងភតិសន្យា ។

មាត្រា ១១២ : ភតិសន្យាបតីមិនត្រូវធ្វើសកម្មភាព ឬតិរិយាបទអ្វី ដែលអាចធ្វើឱ្យបង្អាក់ឬរំខានដល់អាស្រ័យផល របស់អ្នកជួលផ្ទុយពីភតិសន្យា ឡើយ ។

មាត្រា ១១៣ : បែបបទនៃកិច្ចសន្យាជួលអចលនវត្ថុដើម្បីប្រើប្រាស់សំរាប់ស្នាក់នៅសំរាប់ពាណិជ្ជកម្ម សំរាប់ឧស្សាហកម្ម កនិងសំរាប់កសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ផ្នែកទី ៥ : អំពីវិធានដី

មាត្រា ១១៤ : សិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចនៃកម្មសិទ្ធិករត្រូវបានកំរិតដោយវិធានដីទាំងឡាយដោយសំដៅធានាការពារផលប្រយោជន៍ទូទៅដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។

មាត្រា ១១៥ : បែបបទសំណង់ និងលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនៃការរៀបចំដែនដីនិងនគរូបនីយកម្មចំពោះកម្មសិទ្ធិ ករ និងកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ១១៦ : ការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិដែលមិនស្របតាមវិធានដីតែជាប់កិច្ចសន្យាមុនកិច្ចប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់នេះ មិនអាចប៉ះពាល់បានឡើយ ។ ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់នោះមិនអាពង្រីកថែមនៅក្រោយពេលប្រកាស ឱ្យប្រើវិធានដីដែលបានកំរិត

ឬហាមឃាត់បានឡើយ ។ ក្នុងករណីបន្ទាន់ ឬ តំរូវការចាំបាច់នៃផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ច្បាប់អាចបញ្ញត្តិថែមទៀតនូវការអនុវត្តន៍បន្ទាន់នៃវិធានដី ក៏រឹតពីការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិដីដែលមានលក្ខណៈ ជាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។

ជំពូក ៨
អំពីអវិយវភេទនៃកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ១១៧ : កម្មសិទ្ធិមានអវិយវភេទ កាលណាការអាស្រ័យផលបានទៅបុគ្គលក្រៅពីកម្មសិទ្ធិករ នៃទ្រព្យ ។ សិទ្ធិដែលនៅសល់សំរាប់កម្ម សិទ្ធិករឈ្មោះថា អសារកម្មសិទ្ធិ ។

មាត្រា ១១៨ : រូបភាពនៃអវិយវភេទនៃកម្មសិទ្ធិមាន : ផលុបភោគ សិទ្ធិប្រើប្រាស់ និង អាស្រ័យនៅ និងសេវភាព ។

មាត្រា ១១៩ : ផលុបភោគគឺការអាស្រ័យផលនៃអចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ សំរាប់រយៈពេលកំណត់មួយមិនឱ្យលើសពីអាយុជីវិត នៃអ្នកបានសិទ្ធិអាស្រ័យផលនោះឡើយ ។

មាត្រា ១២០ : ផលុបបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឬដោយការព្រមព្រៀង ។ ផលុបភោគអាចបង្កើតឡើងដោយឥតកំណត់កាលក៏បាន ឬមានកំណត់ កាលក៏បាន ឬរហូតដល់បំពេញបានសម្រេចនូវលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ក៏បាន។ ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌនៃរយៈពេលមិនបានបញ្ជាក់ ផលុបភោគត្រូវបានចាត់ទុកថា បង្កើតឡើងសំរាប់រយៈពេលមួយអាយុជីវិត នៃអ្នកទទួលសិទ្ធិផលុបភោគ ។ កិច្ចសន្យាផលុបភោគនឹងយកជាការបាន លុះត្រាតែ បានធ្វើលិខិតតាមរូបមន្តយថាភូត ។ កិច្ចសន្យានេះមិនអាចជំទាស់ពីតតិយជនបាន លុះត្រាតែបានចុះបញ្ជីសុរិយោដីរួចហើយ ។

មាត្រា ១២១ : ផលុបភោគគឺមានសិទ្ធិអាស្រ័យផលគ្រប់ប្រភេទ ជាផលធម្មជាតិ ជាផលស៊ីវិល ដែលកើតចេញពីអចលនវត្ថុ ដែលខ្លួនមានសិទ្ធិ ។

មាត្រា ១២២ : ផលធម្មជាតិដែលជាប់នឹងដីនៅពេលចាប់ផ្តើផលុបភោគ ត្រូវបានទៅផលុបភោគី ។ ផលធម្មជាតិដែលស្ថានភាពដូចគ្នា នៅពេលចប់ផលុបភោគ ត្រូវបានអសារកម្មសិទ្ធិ ដោយគ្មានការទូទាត់ទៅវិញទៅមក សំរាប់ការងារភ្ជួររាស់ឬច្រូតកាត់ ឬពូជធារ

អ្វីឡើយ ។ ប៉ុន្តែបើមានអ្នកជួល ឬអ្នកប្រវាស់រួចហើយ នៅពេលចាប់ផ្តើម ឬនៅពេលបញ្ចប់ផលុបភោគ អ្នកជួលឬអ្នកប្រវាស់នេះមិនត្រូវបាត់បង់ចំណែកដែល ត្រូវបានមកខ្លួននោះទេ ។

មាត្រា ១២៣ : ផលស៊ីវិល បានទៅផលុបភោគី តាមសមាមាត្រទៅរយៈពេលនៃផលុបភោគ ។

មាត្រា ១២៤ : ផលុបភោគគឺអាចអាស្រ័យផលដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់នូវផលុបភោគ ឬជួល ឬប្រវាស់ ឬក៏ផ្ទេរសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដោយយកថ្លៃ ឬដោយ ឥតយកថ្លៃឱ្យទៅអ្នកដទៃបាន។ ក្នុងករណីជួលឬ ប្រវាស់កិច្ចសន្យាមិនត្រូវកំណត់ឱ្យហួសពី ៣ (បី) ឆ្នាំឡើយ ។ ប្រសិនបើចង់ជួលឬប្រវាស់បន្ត កិច្ចសន្យាថ្មីត្រូវបញ្ចប់មុន ១ (មួយ) ឆ្នាំថ្ងៃចប់កិច្ចសន្យាផលុបភោគ ។

មាត្រា ១២៥ : ផលុបភោគីអាស្រ័យផលពីការកើនជាយថាហេតុ ដោយល្បាប់ទៅលើដីដែលខ្លួនមានសិទ្ធិផលុបភោគ ។

មាត្រា ១២៦ : ផលុបភោគីប្រើប្រាស់នូវសេវភាពនានា និងសិទ្ធិទាំងឡាយដែលកម្មសិទ្ធិករអាចអាស្រ័យផលបាន លើកលែងតែសិទ្ធិចាត់ចែង ។

មាត្រា ១២៧ : ផលុបភោគីប្រើប្រាស់តាមរបៀបសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកម្មសិទ្ធិករ លើផលិតផលនៃកន្លែងយកថ្ម ដែលមានស្រាប់នៅលើដីដែលដាក់ជា ផលុបភោគ ។

មាត្រា ១២៨ : ផលុបភោគីត្រូវបានទទួលថ្លៃឈ្នួលដែលត្រូវបង់ឱ្យកម្មសិទ្ធិករ នៃដីពីសម្បទា-និក អណ្តូងរ៉ែ ក្នុងបរិវេណដីក្រោមសិទ្ធិផលុបភោគ របស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១២៩ : អសារកម្មសិទ្ធិករ មិនអាចធ្វើអ្វីឱ្យរំខានដល់សិទ្ធិរបស់ផលុបភោគី ទោះតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ។ ចំណែកឯផលុបភោគីវិញ នៅពេលអស់សិទ្ធិអាស្រ័យផល មិនអាចទាមទារសំណងនៃការកែលំអរដែលខ្លួនអះអាងថា បានធ្វើនៅលើអចលនវត្ថុជាប់ផលុបភោគបានឡើយ ទោះជាអចលនវត្ថុនោះបានកើនតំលៃដោយសារការរៀបចំរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ។ ផលុបភោគីឬទាយាទរបស់ជននេះ អាចដកយកចេញបាននូវកញ្ចក់ ផ្ទាំងគំនូរ និគ្រឿងតុបតែងផ្សេងៗ ដែលខ្លួនបានដាក់តាំងនៅក្នុងអាគារ ប៉ុន្តែត្រូវរៀបចំកន្លែងនោះឱ្យមានស្ថានភាពដូចដើមវិញ ។

មាត្រា ១៣០ : ផលុបភោគីត្រូវទទួលបន្ទុកតែលើការជួសជុលថែទាំតែប៉ុណ្ណោះ ។ ការជួសជុលធំៗជាបន្ទុក របស់អសារកម្មសិទ្ធិករ លើកលែងតែការខូចខាតណា ដែលបណ្តាលមកពីការខ្វះស្មារតី ថែទាំរបស់ផលុបភោគី ចាប់ពីបានទទួលផលុបភោគមក ។ ក្នុងករណីនេះផលុបភោគត្រូវធ្វើដោយខ្លួនឯង ។ ការជួសជុលធំៗគឺ ការជួសជុលជញ្ជាំងទ្រ ក្លោងទ្វារការរៀបចំឡើងវិញនូវធ្នឹមដំបូលទាំងស្រុង ការរៀបចំឡើងវិញនូវទំនប់ទឹក ជញ្ជាំងទប់ដី ឬទឹកនិងរបងទាំងមូល ។ ការជួលជុលក្រៅពីនេះគឺការជួសជុលថែទាំ ។

មាត្រា ១៣១ : ទាំងអសារកម្មសិទ្ធិករ ទាំងផលុបភោគី គ្មានកាតព្វកិច្ចសងឡើយវិញនូវអ្វីដែលបានទ្រុឌទ្រោម ឬអ្វីដែលបានបំផ្លាញដោយ ករណីប្រធានសក្តិឡើយ ។ ប៉ុន្តែបើអចលនវត្ថុដែលបានដាក់ធានារ៉ាប់រងត្រូវ វិនាសបណ្តាលមកពីមហន្តរាយ ជាយថាហេតុ អសារកម្មសិទ្ធិការ ឬផលុបភោគីអាចសុំយកថ្លៃធានារ៉ាប់រងទៅជួសជុល ឬសាងសង់ឡើងវិញបាន ។

មាត្រា ១៣២ : ផលុបភោគីត្រូវទទួលក្នុងពេល ដែលខ្លួនអាស្រ័យផលនូវបន្ទុប្រចាំឆ្នាំ នៃអចលនវត្ថុ ដូចជាពន្ធ និងអាករ សោហ៊ុយធានារ៉ាប់រងដែលត្រូវបង់ ។ ផលុបភោគីត្រូវបន្តអនុវត្តកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រង ធ្វើសាជាថ្មីឱ្យទាន់ពេលវេលា និងចុះកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រង ដែលមានប្រយោជន៍ដល់អចលនវត្ថុជាផលុបភោគរបស់ខ្លួន ទោះជាកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងនោះកំពុងដំណើរការនៅពេលដែលផុបភោគបានចាប់ផ្តើមហើយ ក្តីឬជាកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រង ដែលតម្រូវឱ្យធ្វើនាពេលក្រោយ ដោយអសារកម្មសិទ្ធិករក្តី ។

មាត្រា ១៣៣ : ក្នុងពេលដំណើការផលុបភោគ បើមានតតិយជនណាមកបៀតបៀនសិទ្ធិនៃអសារកម្មសិទ្ធិករ ផលុបភោគីត្រូវជូនដំណឹងទៅ អសារកម្មសិទ្ធិករបើមិនដូច្នោះទេ ផលុបភោគីនោះត្រូវទទួលខុសត្រូវ លើការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីរឿងនោះ ចំពោះអសារកម្មសិទ្ធិករដូចករណីដែលខ្លួនបានធ្វើខូចខាតដោយផ្ទាល់ ។

មាត្រា ១៣៤ : ផលុបភោគផុតរលត់ :

- ដោយមរណភាពនៃផលុបភោគី
- ដោយការផុតកំណត់រយៈពេល ឬសម្រេចបាននូវលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់
- ដោយកិច្ចព្រមលះបង់ សិទ្ធិរបស់ផលុបភោគី
- ដោយងចលនវត្ថុដែលជាប់ផលុបភោគ ត្រូវអន្តរាយទាំងស្រុង

- ដោយសេចក្តីសំរេចរបស់តុលាការ ស្របតាមបទបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៣៥នៃច្បាប់នេះ

មាត្រា ១៣៥ : ការបាត់បង់សិទ្ធិរបស់ផលុបភោគិ អាចនឹងត្រូវបានប្រកាសដោយតុលាការ តាមបណ្តឹងរបស់អសារកម្មសិទ្ធិករ ដោយហេតុថា ផលុបភោគីបានរំលោភលើការអាស្រ័យផលពិសេស ប្រសិនបើផលុបភោគីនោះធ្វើឱ្យមានវិការភាពលើអចលនវត្ថុ ឬទុកឱ្យអចលនវត្ថុខូចខាតដោយមិនថែទាំ ។ ក្នុងកករណីនេះម្ចាស់បំណុលនៃផលុបភោគី មានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការ ដើម្បីសុំបន្តសិទ្ធិរបស់ផលុបភោគី ដោយធានាការជួស ជុលនូវរាល់វិការភាព ដែលមាននិងការធានាសំរាប់អនាគត ។

ដោយយោលទៅតាមកាលៈទេសៈ និងហេតុផលផ្សេងៗ តុលាការអាចប្រកាសការរលត់ដាច់ខាតនៃផលុបភោគ ឬគ្រាន់តែបង្គាប់ឱ្យប្រគល់ អចលនវត្ថុឱ្យអសារកម្មសិទ្ធិករ ដោយបង់ប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំឱ្យផលុបភោគី ឬសិទ្ធិវន្តរបស់ជននេះ នូវទឹកប្រាក់មួយចំនួនជាកំណត់ រហូតដល់បញ្ចប់ ផលុបភោគ ។

មាត្រា ១៣៦ : ការលក់អចលនវត្ថុ ដែលកំពុងជាប់ផលុបភោគដោយអសារកម្មសិទ្ធិករ មិនធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរណាមួយចំពោះផលុបភោគី ដែលកំពុងបន្តប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួននោះទេ លើកលែងតែមានការលះបង់ដោយជាក់លាក់ពីផលុបភោគី ។

មាត្រា ១៣៧ : ប្រសិនបើផលុបភោគមានតែលើអគារ ហើយអគារនោះត្រូវអន្តរាយជាយថាហេតុ សិទ្ធិរបស់ផលុបភោគីត្រូវរលត់ ហើយផលុបភោគីមិនអាចទាមទារសិទ្ធិផលុបភោគ លើដីឬលើសម្ភារៈសំណង់នោះទេ ។ ប៉ុន្តែបើផលុបភោគមានលើដី និងលើអគារ ហើយបើអគារនោះត្រូវ អន្តរាយផលុបភោគនៅមានលើដីដដែល ។

ផ្នែកទី ២
អំពីសិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យនៅ

មាត្រា ១៣៨ : សិទ្ធិប្រើប្រាស់គឺជាសិទ្ធិទទួលយក ពីដីនូវបរិមាណផលចាំបាច់សំរាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់ អត្តគាហកៈ និងគ្រួសាររបស់ខ្លួន ។ សិទ្ធិអាស្រ័យនៅគឺជាសិទ្ធិកាន់កាប់ផ្ទះ នូវចំណែកចាំបាច់សំរាប់រស់នៅរបស់អត្តគាហកៈ និងគ្រួសាររបស់ខ្លួន ។ ទោះបីថ្ងៃក្រោយមក

អត្ថគាហកៈ នោះមានប្តី ប្រពន្ធ ឬមានកូនក្តី ក៏សិទ្ធិទាំងពីរនេះនៅតែមានដល់ អត្ថគាហកៈ ដដែល ។

មាត្រា ១៣៩ : សិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យនៅ កើតឡើងនិងបាត់បង់ទៅវិញ តាមបែបនៃផលុបភោគដែរ ។ សិទ្ធិនៃអ្នកប្រើប្រាស់ និងអ្នក អាស្រ័យនៅកំណត់ដោយខចែង ក្នុងកិច្ចសន្យាតាមរូបមន្ត លិខិតយថាភូត ឬដោយបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ដែលចែងអំពីសិទ្ធិនេះ ។

មាត្រា ១៤០ : អត្ថគាហកៈ នៃសិទ្ធិប្រើប្រាស់ឬ សិទ្ធិអាស្រ័យនៅ មិនអាចផ្ទេរឬជួលសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទៅឱ្យអ្នកផ្សេងទៀតបានឡើយ ។ សិទ្ធិ ប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យនៅ ជាសិទ្ធផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គល ។ សិទ្ធិនេះបញ្ចប់នៅពេលមរណភាពនៃ អត្ថគាហកៈ ឬដោយអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ច សន្យា ។

មាត្រា ១៤១ : ប្រសិនបើអត្ថគាហកៈ នៃសិទ្ធិប្រើប្រាស់ប្រមូលយកផលទាំងអស់នៃដី ឬប្រសិនបើអត្ថគាហកៈ នៃសិទ្ធិអាស្រ័យ នៅកាន់កាប់ គេហដ្ឋានទាំងមូល អ្នកនោះត្រូវទទួលបន្ទុកចំណាយសោហ៊ុយក្នុងការដាំដុះ ឬការជួសជុលថែទាំ និងបង់ពន្ធអាករ និងសោហ៊ុយធានារ៉ាប់រងដូចផលុបភោគីដែរ ។ ប្រសិនបើអត្ថគាហកៈ យកតែចំណែកណាមួយនៃផល ឬកាន់កាប់តែមួយចំណែកនៃគេហដ្ឋាន អ្នកនោះត្រូវចូលរួមចំណាយទៅ តាមសមាមាត្រដែលខ្លួនអាស្រ័យផលនោះ ។

ផ្នែកទី ៣
អំពីសេវភាព

មាត្រា ១៤២ : សេវភាពដីគឺជាបន្ទុក ដែលផ្ទុកនៅលើដីមួយ ហៅដីបំរើឬដីក្រោមសំរាប់ប្រើប្រាស់ និងប្រយោជន៍នៃដីមួយទៀត ហៅដីប្រើឬ ដីលើដែលជារបស់កម្មសិទ្ធិករផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ១៤៣ : សេវភាពកើតពីធម្មជាតិ កើតពីច្បាប់ ឬកើតពីការព្រមព្រៀងអាស្រ័យដោយស្ថានភាពនៃ ទីកន្លែងដោយការកំណត់របស់ច្បាប់ ឬដោយការព្រមព្រៀងរវាងកម្មសិទ្ធិករ ។

អនុផ្នែកទី ១
អំពីសេវភាព កើតមានពីធម្មជាតិ

មាត្រា ១៤៤ : ដីក្រោមត្រូវទទួលទឹកដែលហូរតាមធម្មជាតិពីដីលើ ។ កម្មសិទ្ធិករនៃដីក្រោម មិនអាចលើកទំនប់ ភ្លឺ របាំងឬការរៀងទៃផ្សេងទៀត ទប់ការហូរនេះបានឡើយ ។ កម្មសិទ្ធិការនៃ ដីលើមិនអាចធ្វើអ្វី ដែលធ្វើឱ្យកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរសល់សេវភាព នៃដីក្រោមបានឡើយ ។

មាត្រា ១៤៥ : កម្មសិទ្ធិករនៃដីលើមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងចាត់ចែងទឹកភ្លៀងដែលធ្លាក់ មកពីលើដីរបស់ខ្លួនព្រមទាំងទឹកដែលមានប្រភពផុស ឡើងនៅទីនោះ លើកលែងតែក្នុងករណី ដែលមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌចុងក្រោយនៃមាត្រា ១៤៤ ។

មាត្រា ១៤៦ : កម្មសិទ្ធិករនៃដី ដែលស្ថិតនៅជាប់ផ្លូវទឹកហូរ ត្រូវទុកឱ្យទឹកហូរទៅលើដីជិតខាង ហើយកម្មសិទ្ធិករនៃដីជិតខាងក៏ត្រូវមាន កាតព្វកិច្ចដូចគ្នា ចំពោះដីនៅឆ្ងាយទៅតាមតំរូវការ នៃកសិកម្ម ។

អនុផ្នែកទី ២
អំពីសេវភាពកើតពីច្បាប់

មាត្រា ១៤៧ : សេវភាពកើតពីច្បាប់មានគោលដៅប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬជា ប្រយោជន៍ឯកជន ។ សេវភាពកើតពិច្បាប់ប្រើប្រាស់ ជាប្រយោជន៍សាធារណៈ ត្រូវកំណត់ ដោយច្បាប់ ឬដោយបទបញ្ញាពិសេស ដែលបង្ខំទៅលើកម្មសិទ្ធិករ ។ សេវភាពកើតពីច្បាប់ ប្រើប្រាស់ជាប្រ យោជន៍ឯកជន កំណត់ព្រំដែនដែលកម្មសិទ្ធិករ អាចធ្វើសកម្មភាពមួយចំនួន ក្នុងដីរបស់ខ្លួន លើកលែងតែធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិករដីជិត ខាង ។

មាត្រា ១៤៨ : ការកំណត់ព្រំដី និងកម្មសិទ្ធិ ដែលស្ថិតនៅតាមបណ្តោយផ្លូវសាធារណៈ ត្រូវកំណត់ដោយអជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច យោងតាមសេចក្តីត្រូវការជាក់ស្តែង នៃផល-ប្រយោជន៍រួមពិសេសតាមសេចក្តីត្រូវការ នៃការធ្វើចរាចរ។ មុននឹងធ្វើរបង ឬកសាងអគារ ប្រភេទណាក៏ដោយ ដែលស្ថិតនៅជាប់នឹងផ្លូវសាធារណៈ កម្មសិទ្ធិការចាំបាច់ត្រូវតែត្រួតពិនិត្យ មើលនូវភាពសមស្របនៃអគារនោះ ជាមួយនឹងប្លង់តំរង់ជួរ ប្រសិនបើមាន។ រាល់លិខិតអនុញ្ញាត សាងសង់ត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ដល់ខ្សែតំរង់ជួរដែលមានរួចហើយ ។

អជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចសំរេចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទំហំផ្លូវបាន តាមតំរូវការចាំបាច់ សំរាប់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ។ នៅពេលដែលអជ្ញាធរ ធ្វើការសំរេចពង្រីកទំហំផ្លូវ សំណង់ទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅបន្ទាត់តម្រង់ជួរ ត្រូវបន្ថយទៅក្រោយ ។ បើជារបងធម្មតា ឬសំណង់ស្រាលអជ្ញាធរ តម្រូវឱ្យធ្វើការរំកិលចេញ ។ ប្រសិនបើជាអចលនវត្ថុ ដែលមិនអាចជាកម្មវត្ថុផ្លាស់ប្តូរ កែសំរួលរុះរើបាន អចលនវត្ថុនោះត្រូវស្ថិតនៅក្នុងសភាព ដដែលសិន រហូតដល់ពេលអជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច សំរេចអំពីការពង្រីកដែលបានគ្រោងទុក ការដកហូតកម្មសិទ្ធិមួយចំណែក ឬទាំងស្រុងអាច ប្រព្រឹត្តទៅបាន ដោយអនុវត្តត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីច្បាប់។ ចំពោះដីដែលបានកាន់កាប់ស្របច្បាប់ព្រមទាំងរបង និងសំណង់ទាំងឡាយ ដែលបាន ធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យសង ការខូចខាតរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៤៩ : កម្មសិទ្ធិករដែលចង់ធ្វើនៅដីរបស់ខ្លួន នូវកិច្ចការដែលមានលក្ខណៈរំខានដល់ដីជិតខាង ដូចជាការខួងអណ្តូង ការជីកស្ទង់ដី ការ ជីករុករក ការគរទុកវត្ថុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ដែលនាំឱ្យរំខាន ឬប៉ះពាល់ដល់សុខភាពត្រូវអនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃបទបញ្ជា ពិសេសស្តីពីការកំណត់ចម្ងាយដែលត្រូវប្រតិបត្តិ ឬស្តីពីការងារដែលធ្វើសំរាប់ទប់ជ្រែង ។

មាត្រា ១៥០ : កម្មសិទ្ធិករមិនអាចនឹងធ្វើប្រហោងទ្វារឬបង្អួចកើយ ឬយ៉ត្រង់ចំគ្នាទៅវិញទៅមក ចម្ងាយតិចជាងពីរម៉ែត្រពីដីអ្នកជិតខាង បានឡើយ។

មាត្រា ១៥១ : កម្មសិទ្ធករមិនអាចដាំដើមឈើធំ តូច មានកំពស់លើសពី ២ (ពីរ)ម៉ែត្រនៅប្រេបព្រំដី ជាប់គ្នាដែលមានចម្ងាយតិចជាងពីរ ម៉ែត្រពីព្រំដីបានទេ បើមិនដូច្នេះទេនឹងត្រូវបង្ខំឱ្យយកចេញ កាលបើមានបណ្តឹងពីកម្មសិទ្ធិករដែលមានប្រយោជន៍នៅក្នុងរឿងនេះ ។

មាត្រា ១៥២ : កម្មសិទ្ធិករដែលដីរបស់ខ្លួនត្រូវបានបិទជិត និងគ្មានច្រកចេញចូលទៅផ្លូវសាធារណៈ ឬមានច្រកមិនគ្រប់គ្រាន់សំរាប់អាជីវកម្ម កសិកម្ម ឧស្សាហកម្មនៃកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនមានសិទ្ធិស្នើសុំបើកផ្លូវឆ្លង តាមដីអ្នកជិតខាងខ្លួន ដោយត្រូវចេញសំណងតាមសមាមាត្រចំពោះការខូច ខាតដែលបណ្តាលមកពីកិច្ចការនោះ ។

មាត្រា ១៥៣ : ជាគោលការណ៍ ផ្លូវដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៥២ ត្រូវយកកន្លែងណាដែលមានចម្ងាយជិត ជាងគេពីដីបិទជិតទៅផ្លូវសាធារណៈ ប៉ុន្តែត្រូវកំណត់កន្លែងណាដែលមានការខូចខាត តិចបំផុតសំរាប់កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលត្រូវទទួលរង ។

មាត្រា ១៥៤ : ប្រសិនបើដីបិទជិតកើតឡើងពីការបែងចែកដីតាមរយៈការលក់ ការដូរ ការចែកពូពីកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀត ការបើកផ្លូវឆ្លងកាត់ អាចសុំតែនៅលើដីដែលនៅសល់ពីការបែងចែក ។ ប៉ុន្តែបើដីដែលនៅសល់ពុំអាចបង្កើតបានជាផ្លូវគ្រប់គ្រាន់ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៥២ និងមាត្រា ១៥៣ នៅតែអនិវត្តបានដដែល ។

មាត្រា ១៥៥ : កម្មសិទ្ធិករដែលចង់ប្រើទឹកដែលខ្លួនមានសិទ្ធិ ដើម្បីប្រើប្រាស់ និងស្រោចស្រពដីរបស់ខ្លួនអាច ទទួលបានផ្លូវនាំទឹកឆ្លងកាត់ដី ដែលស្ថិតនៅចន្លោះកណ្តាលបាន តែត្រូវចំណាយសោហ៊ុយសងការខូចខាតឱ្យម្ចាស់ដីនោះ ។

មាត្រា ១៥៦ : កម្មសិទ្ធិករអាចបញ្ចេញទឹកស្រោចស្រពរួចហើយ ចេញពីដីខ្លួនឆ្លងកាត់ដីក្រោមបានតែត្រូវចំណាយសោយហ៊ុយសងការខូចខាត ។

មាត្រា ១៥៧ : កម្មសិទករនៃដីលិចទឹកទាំងស្រុង ឬមួយចំណែក អាចបង្ហូរទឹកមិនល្អចេញបានតែត្រូវធ្វើឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមវិធីអនាម័យ ។

មាត្រា ១៥៨ : កម្មសិទ្ធិករនៃដីជាប់មាត់ទឹក ដែលចង់ប្រើប្រាស់ទឹកដើម្បីស្រោចស្រពលើដីរបស់ខ្លួន អាចមានសិទ្ធិធ្វើសិល្បៈការរបាំងបាច់ទល់ ទៅលើដី ដែលស្ថិតនៅលើមាត់ទឹកម្ខាងទៀតដើម្បីរៀបចំយកទឹក តែត្រូវទទួលបន្ទុកចេញសោហ៊ុយនៃការខូចខាត ។

មាត្រា ១៥៩ : កម្មសិទ្ធិករនៃដីដែលព្រមឱ្យ ធ្វើការរបលើដីរបស់ខ្លួននោះ អាចនឹងសុំប្រើទំនប់ឬរបាំងទឹកនោះបាន ដោយត្រូវចេញសោហ៊ុយ និងសោហ៊ុយថែទាំពាក់កណ្តាល ។ កម្មសិទ្ធិករនេះមិនត្រូវទារសោហ៊ុយថ្លៃដីឡើយ បើបានទទួលហើយត្រូវតែបង្វិលសងវិញ ។

អនុផ្នែកទី ៣
អំពីសេវភាព កើតពីការព្រមព្រៀង

មាត្រា ១៦០ : ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកម្មសិទ្ធិករ បង្កើតនៅលើដីរបស់ខ្លួន នូវរាល់សេវភាពជាគុណប្រយោជន៍ ដល់កម្មសិទ្ធករនៃដីផ្សេងទៀត ឱ្យតែសេវភាពនោះមិនផ្ទុយពីសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។ ការប្រើប្រាស់ និងវិសាលភាពនៃសេវភាពនេះ ត្រូវកំណត់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងដែល បង្កើតសេវភាពនេះ ។

មាត្រា ១៦១ : សេវភាពកើតពីការព្រមព្រៀង អាចបង្កើតឡើងបាន តែតាមលិខិតហាថាភូតប៉ុណ្ណោះ ។ សេវភាពនេះមិនអាចតតិយជនជំទាស់បានទេ ក្រោយពីការចុះលេខាចរិក ក្នុងបញ្ជីសុរិយោដី ។ ទំនាក់ទំនងសេវភាពរវាងដីបំរើ និងដីប្រើនឹងត្រូវចប់ នៅពេលណាមួយក្នុងចំណោម ដីទាំងពីរត្រូវបានផ្ទេរឱ្យ តតិយជនណាម្នាក់ បើរក្សាទុកសេវភាពនោះមិនបានចែងច្បាស់ក្នុងលិខិតផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទេ ។

មាត្រា ១៦២ : កម្មសិទ្ធិការដែលបានបង្កើតសេវភាព លើដីរបស់ខ្លួនត្រូវបានចាត់ទុកថា យល់ព្រមរាល់អ្វីដែលចាំបាច់សំរាប់សេវភាពនោះ ។ សេវភាពនៃការយកទឹកបង្កើតឡើងនៅកន្លែងប្រភពទឹក អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកយកទឹក មានសិទ្ធិឆ្លងកាត់ដីដែលមានប្រភពទឹកនោះបាន ។

មាត្រា ១៦៣ : កម្មសិទ្ធិករនៃដីប្រើមានសិទិធ្វើរាល់ការចាំបាច់ផ្សេងៗ លើដីបំរើដើម្បីប្រើនឹងរក្សារទុកសេវភាពបាន ។

មាត្រា ១៦៤ : ការចាំបាច់សំរាប់ប្រើ និងរក្សាទុកសេវភាពគឺជាសោហ៊ុយនៃកម្មសិទ្ធិករដីប្រើលើកលែងតែ មានការព្រមព្រៀងគ្នាផ្សេងពីនេះ។

មាត្រា ១៦៥ : កម្មសិទ្ធិករនៃដីបំរើ មិនអាចធ្វើអ្វីដែលមានបំណងបន្ថយការប្រើប្រាស់សេវភាពឬធ្វើឱ្យសេវភាពមិនអាចប្រើបានឡើយ ។ កម្មសិទ្ធិករនៃដីបំរើមិនអាចប្តូរស្ថានភាពនៃការប្រើប្រាស់ សេវភាពដែលបានកំណត់ពីដំបូងមកបានទេ ។ ប៉ុន្តែបើទុកសេវភាពក្នុងស្ថានភាពដើម ដើម្បីនាំឱ្យកម្មសិទ្ធិករ នៃដីបំរើចំណាយប្រាក់ លើការជួសជុលថៃទាំច្រើនកម្មសិទ្ធិករនៃដីបំរើ អាចសុំដាក់សេវភាពជំនួសនៅទីផ្សេងទៀតបាន ដែលស្រួលប្រើដូចគ្នាហើយកម្មសិទ្ធិករនៃដីប្រើមិនអាចបដិសេធបានឡើយ ។

មាត្រា ១៦៦ : ចំណែកឯកម្មសិទ្ធិករនៃដីប្រើ អាចប្រើប្រាស់សេវភាពតែក្នុងព្រំដែនដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា ដោយមិនអាចធ្វើនៅលើដីបំរើ ឬដីរបស់ខ្លួនឱ្យមានការប្រែប្រួលណាមួយដែលអាចមានឥទ្ធិពលដល់ស្ថានភាពនៃដីបំរើបានឡើយ ។

អនុផ្នែកទី ៤
អំពីការផុតរលត់ នៃសេវភាព

មាត្រា ១៦៧ : សេវភាពផុតរលត់ដោយ :

-ការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបង្កើតសេវភាពនោះ

-ដីប្រើ និងដីបំរើ ធ្លាក់ក្នុងដៃកម្មសិទ្ធិករតែម្នាក់ ឬ

-មហន្តរាយទាំងស្រុង នៃដីដែលជាទីតាំងសេវភាពនោះ ។

មាតិកាទី ៤អំពីទម្រង់នៃកម្មសិទ្ធិ
ជំពូកទី ៩
អំពីកម្មសិទ្ធអវិភាគ

មាត្រា ១៦៨ : កម្មសិទិ្ធអវិភាគគឺជាកម្មសិទិ្ធ លើទ្រព្យតែមួយដែលជារបស់បុគ្គលច្រើននាក់ ។ បុគ្គលទាំងនោះ ជាកម្មសិទ្ធិករអវិភាគ ។ កម្មសិទ្ធិករអវិភាគម្នាក់ៗ មានចំណែករបស់ខ្លួនក្នុងទ្រព្យនោះ មិនអាចពុះចែកគ្នាបានឡើយ ។

មាត្រា ១៦៩ : ភាគបែងនៃកម្មសិទ្ធិអវិភាគចាត់ទុកថាស្មើគ្នា ។ ក្នុងករណីដែលការបែងចែកទ្រព្យមិនស្មើគ្នា កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗមានសិទ្ធិ និង បន្ទុកសមាមាត្រទៅនឹងចំណែករបស់ខ្លួន ។ កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗអាចលក់ចំណែក ឬចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងៗលើចំណែករបស់ខ្លួនបាន ហើយម្ចាស់បំណុល របស់គេម្នាក់ៗ អាចរឹបអូសចំណែកនៃទ្រព្យរបស់អ្នកនោះបាន ។

មាត្រា ១៧០ : កម្មសិទ្ធករអវិភាគគ្រប់គ្រងរួមលើកម្មសិទិអវិភាគ លើកលែងតែមានកិច្ចព្រមព្រៀងផ្ទុយពីនេះ ។ កម្មសិទិករអវិភាគម្នាក់ៗ មាននាទីគ្រប់គ្រងជាធម្មតា ដូចជាការជួសជុល ថែទាំនិការដាំដុះ បើកម្មសិទ្ធិករអវិភាគភាគច្រើនមិនបានចាត់ឱ្យធ្វើអ្វីផ្សេងទៀតទេ ។ កិច្ចការសំខាន់ៗដូចជា ការប្តូរដំណាំនិងការជួសជុលធំៗអាចសម្រេចបាន លុះត្រាតែភាគច្រើននៃកម្មសិទ្ធិករអវិភាគដែលមានចំណែករួមគ្នាលើសពី ពាក់កណ្តាលនៃទ្រព្យនោះបានយល់ព្រម។

មាត្រា ១៧១ : កម្មសិទ្ធិករអវិភាគម្នាក់ៗត្រូវ យកចិត្តទុកដាក់ថែទាំ និងការពារប្រយោជន៏រួម ។ កម្មសិទ្ធិករអវិភាគអាស្រ័យផលពីទ្រព្យ និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យក្នុងព្រំដែនដែលមិនប៉ះពាល់

ដល់សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិករអវិភាគឯទៀត ។ ការព្រមព្រៀងគ្នាពីកម្មសិទិករអវិភាគទាំងអស់ជាការចាំបាច់ សំរាប់ការផ្ទេរសិទ្ធិ ការបង្កើតសិទ្ធិភណ្ឌិក ឬការ្លាស់ប្តូរគោលដៅនៃទ្រព្យ លើកលែងតែមានវិធានផ្សេងពីនេះ ។

មាត្រា ១៧២ : ចំណាយលើការគ្រប់គ្រង ការបង់ពន្ធនិងបន្ទុកផ្សេងទៀត លើទ្រព្យអវិភាគត្រូវទទួលរ៉ាប់រង ដោយកម្មិសិទ្ធិករអវិភាគទាំងអស់ តាមសមាមាត្រនៃចំណែករៀង១ខ្លួន លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិផ្ទុយពីនេះ ។

មាត្រា ១៧៣ : គ្មានជនណាម្នាក់អាចត្រូវបានគេបង្ខំ ឱ្យនៅក្នុងអវិភាគកម្មបានទេ ។ កម្មសិទ្ធិករអវិភាគម្នាក់ៗអាចទាមទារឱ្យបែងចែកទ្រព្យអវិភាគនោះបាន ។ កម្មសិទ្ធិករអវិភាគទាំងឡាយអាចរក្សាទុកជាបណ្តោះអាសន្ន នូវស្ថានភាពនៃអវិភាគកម្ម ប៉ុន្តែស្ថានភាពបែបនេះមិនអាចចាប់បង្ខំឱ្យលើសពីរយៈពេល ៥(ប្រាំ) ឆ្នាំបានឡើយ លើកលែងតែមានកិច្ចព្រមព្រៀងថ្មី។

មាត្រា ១៧៤ : អវិភាគកម្មត្រូវចប់ដោយការបែងចែកទ្រព្យតាមរូបដើម ឬដោយការលក់ទ្រព្យហើយចែកថ្លៃគ្នា ឬដោយកម្មសិទ្ធិករអវិភាគម្នាក់ ឬច្រើននាក់ទទួលចំណែករបស់អ្នកដ៏ទៃ។ ប្រសិនជាកម្មសិទ្ធករអិវភាគមិនយល់ព្រមតាមអំពីរបៀបនៃការចែកអ្នកទាំងនោះ ត្រូវប្តឹងទៅតុលាការ ដែលនឹងរៀបចំចែកទ្រព្យ ឬបើទ្រព្យនោះ កាលបើចែកទៅនាំឱ្យថយថ្លៃច្រើន តុលាការ អាចបង្គាប់ឱ្យលក់ទ្រព្យទាំងមូលទៅឱ្យតតិយជន ឬទៅ ឱ្យកម្មសិទ្ធិករអវិភាគណាម្នាក់ក៏បាន ។

ជំពូកទី ១០
អំពីសហកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ១៧៥ : សហកម្មសិទ្ធគឺជាកម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ របស់បុគ្គលច្រើននាក់បែងចែកតាមឡូតិ៍ ដែលម្នាក់ៗបានមួយចំណែកជាឯកជន ហើយមួយចំណែកទៀតជាផ្នែកនៃទ្រព្យរួម ។

មាត្រា ១៧៦ : សហកម្មសិទ្ធិការទាំងឡាយ អាចរៀបចំបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ដែលកំណត់របៀបគ្រប់គ្រង និងវិធាននៃការថែទាំកាតព្វកិច្ចរបស់ សហកម្មសិទ្ធិករ ជាពិសេសចំពោះផ្នែករួមដោយគោរពតាមបទបញ្ញត្តិ ទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ។ ក្នុងករណីដែលគ្មានបទបញ្ជា

ផ្ទៃ១៥៧ ក្នុងនេះទេសហកម្មសិទ្ធិត្រូវស្ថិតនៅក្រោមបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដែលបានកំណត់ពីមាត្រា ១៧៧ ដល់មាត្រា ១៨៥នៃកច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១៧៧ : សហកម្មសិទ្ធិករទាំងឡាយមានសិទ្ធិពេញលេញ លើចំណែកឯកជនរបស់ខ្លួនដោយមិនបំពានទៅលើចំណែករួម និងមិនរំខានឬរាំង ស្ទះដល់ការប្រើប្រាស់ចំណែករួមដោយសហកម្មសិទ្ធិករដ៏ទៃទៀត ។ សហកម្មសិទ្ធិករទាំងនោះ អាចផ្ទេរសិទ្ធិដោយសេរី ជួលឬបង្កើតផលុបភោគ រៀបចំសិទិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យនៅ ដាក់ហ៊ីប៉ូតេក ដាក់បញ្ចាំងនូវចំណែកឯកជនរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែសហកម្មសិទ្ធិករ មិនអាចបង្កើតសេវភាព លើចំណែកឯកជន របស់ខ្លួននោះបានទេ ។

មាត្រា ១៧៨ : រាល់ចំណែកនៃអគារឬដី សំរាប់ការប្រើប្រាស់ផ្ដាច់មុខនៃសហកម្មសិទ្ធិករណាមួយបង្កើតបាន ជាចំណែកឯកជន ។ វិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុត្រូវកំណត់ប្រភេទ និងទំហំនៃចំណែកនេះ ។

មាត្រា ១៧៩ : រាល់ចំណែកនៃអាគារ ឬដីរាប់ការប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៏នៃសហកម្មសិទ្ធិករទាំងឡាយ ឬសហកម្មសិទ្ធិករ ខ្លះក្នុងចំណោមនោះ បង្កើតបានជាចំណែករួម ។

ទ្រព្យរួមមានជាអាទិ :

- ដី ទីធា ឧទាន និងសួនច្បារ ផ្លូវ ច្រកចេញចូល
- ជញ្ជាំង សសរទ្រទ្រង់សំខាន់ៗនៃអាគារ ឧបករណ៏រួមរាប់បញ្ចូលចំណែក នៃបណ្ដាញទឹក ភ្លើង បណ្ដាញ ឧស្ម័ន ដែលអាចឆ្លងកាត់ចំណែក ឯកជន
- ទូរួម បំពង់ និងក្បាលបំពង់ផ្សែង
- ទីកន្លែង នៃសេវារួម ។

សិទ្ធិបន្ទាប់បន្សំខាងក្រោមនេះ ក៏ត្រូវទុកជាកម្មសិទ្ធិរួមដែរ :

- សិទ្ធិជីករកវត្ថុធាតុ ដែលមានក្នុងដី
- សិទ្ធិស្ថាបនាអាគារថ្មីក្នុងទីធ្លា ឧទ្យាន ឬសួនច្បារ ដែលជាចំណែករួម
- សិទ្ធិជីករុករកក្នុងទីធ្លា ឧទ្យាន ឬសួនច្បារទាំងនោះ
- សិទ្ធិនៃអឡូសិទ្ធិភាព ដែលជាប់ទៅនឹងចំណែករួមទាំងឡាយ
- សិទ្ធិលើកបន្ដឱ្យខ្ពស់ នូវអាគារសំរាប់ប្រើប្រាស់រួម ឬដែលមានកន្លែងច្រើនបង្កើតបានជាចំណែកឯកជនផ្សេងគ្នា ។ គ្មានករណីណាមួយ ដែលកម្មសិទ្ធិករ នៃអាគារ

សហកម្មសិទ្ធិជាន់លើបំផុតអាចលើកបន្តសំរាប់ តែខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬលក់សិទ្ធិ នៃការលើកបន្តនេះឡើយ ។

- បទប្បញ្ញត្តិនេះមានលក្ខណៈជាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។

មាត្រា ១៨០ : សហកម្មសិទ្ធិករ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ចំណែករួមនៃអាគារ ឬដីដោយបានកែប្រែដើម្បីការប្រើប្រាស់ជាឯកជន ឬសំរាប់លក់ នឹងត្រូវបង្ខំនឹងត្រូវបង្ខំឱ្យរៀបចំដូចសភាពដើមវិញ ។ សហកម្មសិទ្ធិករនោះត្រូវទទួល ទណ្ឌកម្មដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៩៧ នៃច្បាប់នេះ។ ជនក្រៅពីសហកម្មសិទ្ធិករ ដែលដណ្តើមយកចំណែករួមសំរាប់ជាទីលំនៅឯកជន របស់ខ្លួននឹងត្រូវបង្ខំឱ្យសង កន្លែងដែលកាន់កាប់ខុសច្បាប់ ហើយត្រូវធ្វើមានសភាពដូចដើមវិញ ។

ក្នុងករណីណាក៏ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច មិនអាចចេញប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិឱ្យបុគ្គលនោះបានឡើយ ពុំនោះទេនឹងត្រូវចាត់ទុកជាអ្នកសម គំនិតនិងត្រូវទទួលខុសត្រូវរួមជាមួយដែរ។ អាជ្ញាធរមានភារកិច្ចបង្ខំឱ្យអ្នក កាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់រុះរើចេញ ។ បញ្ញត្តិទាំងនេះ ក៏មានគោល ដៅដាក់ទោសអ្នកមិនទទួលស្គាលកម្មសិទ្ធិ និងលក្ខខ័ណ្ឌនៃសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈដោយផ្ទាល់ និងជាសារវ័ន្តហើយត្រូវអនុវត្តចំពោះការប៉ះពាល់ ដែលមានកន្លងមកមុនការប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់នេះ ។

មាត្រា ១៨១ : ចំណែករួម គឺជាកម្មសិទ្ធិអវិភាគរបស់សហកម្មសិទ្ធិករ ។ សហកម្មសិទ្ធិករត្រូវធានាការថែទាំ ចំណែករួម ។ បន្ទុកនៃការថែ ទាំនេះត្រូវចែកគ្នាតាមសមាមាត្រទៅនឹងតំលៃនៃឡូត៍នីមួយៗ ។

មាត្រា ១៨២ : ជញ្ជាំងដែលខ័ណ្ឌចំណែកឯកជន ត្រូវចាត់ទុកជាជញ្ជាំងអឌ្ឍសិទ្ធិដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី១១ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១៨៣ : ចំណែករួមនិងសិទ្ធិបន្ទាប់បន្សំទាំងឡាយ មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការបែងចែក ឬបង្ខំឱ្យលក់ដាច់ដោយឡែកពីចំណែកឯកជនឡើយ។

មាត្រា ១៨៤ : សហកម្មសិទ្ធិករអាចបង្កើតអង្គការគ្រប់គ្រង ដែលអាចជាក្រុងប្រឹក្សាភិបាល ឬ / និងគណៈ កម្មការគ្រប់គ្រង ដើម្បីទទួលបន្ទុក កិច្ចការសហកម្មសិទ្ធិ ។ អង្គការគ្រប់គ្រងនេះត្រូវជ្រើសរើសដោយមហាសន្និបាតដែលមានការចូលរួមពីសហកម្មសិទ្ធិករទាំងអស់ ដោយគិត

តាមសមាមាត្រ នៃសារៈសំខាន់នៃឡូត៍ រៀងៗខ្លួន ។ អង្គការគ្រប់គ្រងធ្វើការសំរេចចិត្តទាក់ទងទៅនឹងការថែទាំងសហកម្មសិទ្ធិតាមមតិភាគច្រើន ។

សហកម្មសិទ្ធិករត្រូវគោរពតាមសេចក្តីសំរេច ដែលបានដាក់ចេញដោយមហាសន្និបាតជាពិសេសទាក់ទងនឹង ការថែទាំ និងការធ្វើឱ្យសបទៅ នឹងល័ក្ខខ័ណ្ឌ នៃសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈនៃចំណែករួម ។

សហកម្មសិទ្ធិករណាម្នាក់ ដែលមិនព្រមគោរពតាមការសំរេចរបស់មហាសន្និបាត និងដោះខ្លួន ពីចំណែកនៃ បន្ទុកដែលធ្លាក់មកលើខ្លួន អាចនឹងត្រូវបានប្តឹងទៅតុលាការ ដើម្បីបង្ខំបង់បន្ទុកដែលត្រូវបង់ ។

ក្នុងករណីគ្មានការបង្កើតអង្គការគ្រប់គ្រង ការគ្រប់គ្រងសហកម្មសិទ្ធិត្រូវរ៉ាប់រងផ្ទាល់ដោយសហកម្មសិទ្ធិករ ទាំងអស់ដែលធ្វើការសំរេចជាឯកច្ឆន្ទ ។ បើសិនគ្មានការយល់ព្រមណាមួយអាចកើតឡើងរវាងសហកម្មសិទ្ធិ ករទេ ដែលជាហេតុនាំឱ្យការថែទាំមិនបានល្អ ឬថយតំលៃនៃ សហកម្មសិទ្ធិ សហកម្មសិទ្ធករទាំងអស់ក្រោយ ពីមានការព្រមព្រៀងគ្នាអាចប្តឹងទៅតុលាការឱ្យចាត់អ្នកគ្រប់គ្រងសហកម្មសិទ្ធិម្នាក់ ។ ប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់ អ្នកគ្រងជាបន្ទុកនៃសហកម្មសិទ្ធិករទាំងអស់ ។

មាត្រា ១៨៥ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចដាក់វិធានការឱ្យសហកម្មសិទ្ធករ រ៉ាប់រងការថែទាំឱ្យល្អលើចំណែករួមសោហ៊ុយនៃការថែទាំ ជាបន្ទុកនៃសហកម្មសិទ្ធិករ ដោយគិតតាមសមាមាត្រទៅនឹងតំលៃ នៃចំណែករៀងៗខ្លួន ។ សហកម្មសិទ្ធិករ ដែលមិនព្រមចូលរួមទទួលបន្ទុកនេះ ឬមិនគោរពតាមលក្ខ័ណ្ឌ នៃសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៥៨ នៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ១១
អំពីអឌ្ឍសិទ្ធិភាព

មាត្រា ១៨៦ : អឌ្ឍសិទ្ធិភាព គឺជាទំរង់មួយ នៃកម្មសិទ្ធិរួមអនុវត្តទៅលើជញ្ជាំង និងកំពែងដែលនៅត្រង់ ព្រំខ័ណ្ឌចែកកម្មសិទ្ធិពីរជាប់គ្នា ។ កំពែកក្នុងន័យ នៃច្បាប់នេះ គឺសំដៅទៅលើស្នាមភ្លោះ របង និងភ្លឺ ។

ផ្នែកទី១ ៖ អំពីជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិ

មាត្រា ១៨៧ ៖ ការជួសជុល និងការសាងសង់ជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិឡើងវិញ ជាបន្ទុកនៃអ្នកដែលមានសិទ្ធលើ ទ្រព្យនោះតាមសមាមាត្រទៅនឹងសិទ្ធិ នៃកម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗ ។ រាល់កម្មសិទ្ធិករដែលពាក់ព័ន្ធអាចឱ្យរួចពីការចេញថៃជួសជុល ឬសាងសង់ជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិឡើងវិញ ដោយលះបង់សិទ្ធិ នៃអឡុសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើកលែងតែជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិទល់ទ្រអាគារដែលជារបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ១៨៨ ៖ កម្មសិទ្ធិករណាម្នាក់ នៃជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិមិនអាចចោះចូលជ្រៅទៅក្នុងជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិ ធ្វើការអ្វីដែលអាចបណ្តាលឱ្យខូចខាត ដល់ញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិដោយគ្មានការព្រមព្រៀងពីកម្មសិទ្ធិករម្ខាងទៀត ឡើយ ។ ក្នុងករណីគ្មានការព្រមព្រៀងគ្នា ត្រូវឱ្យមានអាជ្ញាកណ្តាលជាអ្នកជំនាញ ដែលនឹងកំណត់ មធ្យោបាយចាំបាច់សំរាប់ការឬថ្មី ដែលមិនរំខានដល់សិទ្ធិរបស់កម្មសិទ្ធិករណាម្នាក់ ។

មាត្រា ១៨៩ ៖ កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗអាចសង់ជាប់នឹងជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធី និងដាក់ធ្នឹមនិងរនូតចូលក្នុងជញ្ជាំង អឡុសិទ្ធិដោយទុកឱ្យសល់ប្រាំសង្ទី ម៉ែត្រតែការងារនេះមិនត្រូវធ្វើឱ្យខូចដល់សិទ្ធីរបស់អ្នកម្ខាំងទៀតឡើយ ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករម្ខាងទៀតនោះមានបំណងសង់ពីម្ខាងត្រង់កន្លែងនោះមកវិញដែរ កម្មសិទ្ធិករនោះអាច មានសិទ្ធិទាមទារឱ្យបន្ថយធ្នឹម និងរនូតនោះមកត្រឹមពាក់កណ្តាល នៃកំរាស់ជញ្ជាំងវិញ ។

មាត្រា ១៩០ ៖ កម្មសិទ្ធិករនៃអចលនវត្ថុ ដែលនៅជាប់ជញ្ជាំងណាមួយរបស់កម្មសិទ្ធករដទៃមានសិទ្ធិធ្វើជញ្ជាំងនោះឱ្យទៅជាជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធិ ទាំងស្រុង ឬមួយចំណែកដោយសងទៅកម្មសិទ្ធិករ នៃជញ្ជាំងនេះនូវ តំលៃពាក់កណ្តាលនៃចំណែកដែលខ្លួនចង់ធ្វើឱ្យទៅជាអឡុសិទ្ធិបូកនឹងពាក់ កណ្តាលតំលៃដីដែលសង់ជញ្ជាំងពីលើនោះ ។

មាត្រា ១៩១ ៖ កម្មសិទ្ធិករម្នាក់ៗអាចសង់បន្តជញ្ជាំងអឡុសិទ្ធីឱ្យខ្ពស់ជាងមុនបាន ប៉ុន្តែត្រូវចេញសោហ៊ុ ក្នុងការសាងសង់ ការជួសជុលថែទាំ ជញ្ជាំងដែលខ្ពស់ហួសកំណត់ដើមនោះតែម្នាក់ឯង ។ ក្រៅពីនេះកម្មសិទ្ធករនោះ ត្រូវចេញសោហ៊ុសំរាប់បន្ទុកដែលកើតមានពីការលើក កំពស់ហួសទៅលើនោះឱ្យសមតាមតំលៃផង ។

មាត្រា ១៩២ : ប្រសិនបើជញ្ជាំងអឡ្ឋសិទ្ធិមិនមាំមិនអាចទ្រទង់កំពស់ ដែលលើកទៅលើនោះ បានអ្នកដែល ចង់លើកឱ្យខ្ពស់នោះអាចរុះរើធ្វើជាថ្មីទាំងអស់ឡើងវិញ ដោយសោហ៊ុយផ្ទាល់ខ្លួន ។ ឯកំរាស់ជញ្ជាំងដែលត្រូវ ធ្វើលើពីកំរាស់ដើមត្រូវសង់ខាងលើដីរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៩៣ : កម្មសិទ្ធិករម្ខាងទៀត ដែលមិនបានជួយក្នុងការសង់ឱ្យឡើងខ្ពស់ បើត្រូវការយកសំណង់នោះ ទុកជារបស់អឡ្ឋសិទ្ធិនៃខ្លួនដែរ ត្រូវចេញថ្លៃសំណង់ដែលលើកឱ្យខ្ពស់ពាក់កណ្តាល បូកនិងពាក់កណ្តាលនៃ ថ្លៃដី ដែលសង់ជញ្ជាំងលើសពីកំរាស់ដើមនោះ ។

ផ្នែកទី ២
អំពីស្នាមភ្លោះ របង ភ្លឺអឡ្ឋសិទ្ធិ

មាត្រា ១៩៤ : កំពែងអឡ្ឋសិទ្ធិ ដែលបានបង្កើតឡើងដោយស្នាមភ្លោះក្តី ដោយរបងក្តី ដោយភ្លឺក្តីត្រូវតែថែទាំដោយសោហ៊ុយរួម ។ តែបើកម្ម សិទ្ធិករណាម្នាក់ចង់ដកខ្លួនចេញពីកាតព្វកិច្ចនេះ កម្មសិទ្ធិករនោះអាចធ្វើ បានដោយគ្រាន់តែលះបង់ អឡ្ឋសិទ្ធិភាពរបស់ខ្លួនចោលប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែបើស្នាមភ្លោះ ឬភ្លឺនោះ ជាកន្លែងសំរាប់បង្ហូរទឹកជាធម្មតា សហកម្មសិទ្ធិករ មិនអាចលះបង់អឡ្ឋសិទ្ធរបស់ខ្លួនបានឡើយ ។

មាត្រា ១៩៥ : កម្មសិទ្ធិករដែលមានដីជាប់នឹងស្នាមភ្លោះ របងឬភ្លឺណាមួយ ដែលមិនមែនជារបស់អឡ្ឋសិទ្ធិទេ មិនអាចតំរូវឱ្យម្ចាស់ស្នាមភ្លោះ ម្ចាស់របង ម្ចាស់ភ្លឺនោះដាក់ស្នាមភ្លោះរបង ឬភ្លឺនោះជារបស់អឡ្ឋសិទ្ធិឱ្យខ្លួន បានឡើយ ។

មាត្រា ១៩៦ : កម្មសិទ្ធិករ នៃរបងអឡ្ឋសិទ្ធិអាចជួសជុលកែលំអ ឬរុះរើរបងនោះ រហូតដល់ព្រំប្រទល់កម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបាន តែត្រូវធ្វើរបង ត្រឹមដីរបស់ខ្លួនឡើងវិញ ។ សិទ្ធិនោះអាចប្រើបានក្នុងករណីបើស្នាមភ្លោះ ឬភ្លឺអឡ្ឋសិទ្ធិនោះគ្រាន់តែប្រើប្រាស់ជារបងប៉ុណ្ណោះ ។

មាតិកាទី ៥
អំពីប្រាតិភោគអាចលនវត្ថុ

មាត្រា ១៩៧ : ទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ អាចបង្កើតជាប្រាតិភោគសំរាប់ដាក់ធានាការសងបំណុល ដោយកម្មសិទ្ធិករ នៃទ្រព្យនោះតាមរយៈហ៊ីប៉ូតែក ឬការបញ្ចាំ ឬការដាក់ធានា ។

ជំពូក ទី ១២
អំពីហ៊ីប៉ូតែក

មាត្រា ១៩៨ : ហ៊ីប៉ូតែក គឺជាប្រាតិភោគណ្ឋិក ដែលបើកឱ្យម្ចាស់បំណុល ប្តឹងសុំអោយលក់អចលនវត្ថុនោះ នៅពេលដល់កំណត់សង ទោះជាអចលនវត្ថុនោះនៅលើដៃជនណាក៏ដោយ ដើម្បីយកប្រាក់មកសងខ្លួន និងម្ចាស់បំណុលដទៃទៀតដែលជាអ្នកមានបុព្វសិទ្ធិ និងបុរិមា ដោយមិន ដកអចលនវត្ថុនោះពីកម្មសិទ្ធិករទេ ។

មាត្រា ១៩៩ : មានតែអចលនវត្ថុដែលបានចុះបញ្ជីសុរិយោដីទេ ទើបអាចជាកម្មវត្ថុនៃហ៊ីប៉ូតែកបាន ។

មាត្រា ២០០ : ម្ចាស់បំណុលមិនអាចក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិករ នៃទ្រព្យដែលបានដាក់ហ៊ីប៉ូតែកជំនួសការសង បំណុលបានឡើយ ។

មាត្រា ២០១ : កិច្ចសន្យា ហ៊ីប៉ូតែកត្រូវបានរៀបចំតាមរូបមន្តយថាភូត ចំពោះមុខអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬអ្នកច្បាប់ណាម្នាក់ ដែលមាននីតិ សម្បទាក្នុងរឿងនេះ។ កិច្ចសន្យាត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី ។ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការតាក់តែងកិច្ចសន្យា ហ៊ីប៉ូតែក និងទំរង់ នៃការចុះបញ្ជី និងកំណត់អនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ២០២ : កិច្ចសន្យា ហ៊ីប៉ូតែក ត្រូវសរសេរបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ពីស្ថានភាព និងប្រភេទនៃទ្រព្យសេរីភាព ឬបន្ទុក ដែលកំណត់ដោយបទបញ្ជា ទាំងឡាយ និងតំលៃនៃទ្រព្យនោះ ។

មាត្រា ២០៣ : ហ៊ីប៉ូតែកច្រើនបន្តបន្ទាប់គ្នាអាចបង្កើតទៅលើទ្រព្យតែមួយ ។ ម្ចាស់បំណុលម្នាក់ៗ ប្រើសិទ្ធិតាមលំដាប់អាទិភាព នៃការចុះ ហត្ថលេខាចារិក ហ៊ីប៉ូតែករបស់ខ្លួ ។

មាត្រា ២០៤ : ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធ នៃទ្រព្យដាក់ ហ៊ីប៉ូតែកមិនសងបំណុលនៅពេលដល់កំណត់ត្រូវសង ម្ចាស់ បំណុលម្នាក់អាចប្ដឹង សុំឱ្យលក់ ទ្រព្យនោះបានដោយមិនគិតពីលំដាប់ នៃហ៊ីប៉ូតែករបស់គេឡើយ ។ ម្ចាស់បំណុល ហ៊ីប៉ូតែកនានានឹងត្រូវទទួលសំណងនៅពេលនោះដែរតាម លំដាប់នៃ ហ៊ីប៉ូតែកនីមួយៗ ។

មាត្រា ២០៥ : ទ្រព្យដែលកំពុងដាក់បញ្ចាំមិនអាចដាក់ ហ៊ីប៉ូតែកបានឡើយ ។

ជំពូកទី ១៣
អំពីការបញ្ចាំអចលនវត្ថុ

មាត្រា ២០៦ : ការបញ្ចាំអចលនវត្ថុ គឺជាកិច្ចសន្យាដែលតាមកិច្ចសន្យានោះ កូនបំណុលប្រគល់ឱ្យម្ចាស់ បំណុលរបស់ខ្លួននូវទ្រព្យមួយដើម្បីធានា ការសងបំណុល ។ ម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិសុំឱ្យលក់ទ្រព្យនោះ ដើម្បីសងបំណុលតាមបុព្វសិទ្ធិនិងបុរិមា ដែលខ្លួនមានជាងម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត ។ ការប្រើប្រាស់ទ្រព្យដាក់បញ្ចាំដោយម្ចាស់បំណុលអាចជំនួសការសងបំណុលនេះជាការប្រាក់តែមួយមុខ ឬជាប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ផងក៏បាន បើសិនមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាបញ្ចាំ ។

មាត្រា ២០៧ : កិច្ចសន្យាបញ្ចាំអចលនវត្ថុត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរតាមរូបមន្តលិខិត-យថាភូត ដោយ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ហើយត្រូវចុះ បញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី ។

មាត្រា ២០៨ : ការបញ្ចាំអចលនវត្ថុចាត់ទុកជាបានការ ហើយតតិយជនមិនអាចជំទាស់បានលុះត្រាតែកិច្ច សន្យាបញ្ចាំនោះបានធ្វើតាមបញ្ញត្តិ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២០៧ នៃច្បាប់នេះ។ ការមិនបានចុះបញ្ជីនៅអង្គភាពសុរិយោដី នូវកិច្ចសន្យាបញ្ចាំបណ្ដាលឱ្យថ្លោះសិទ្ធិប្រាតិភោគភណ្ឌិក ហើយ ម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិត្រឹមប្ដឹងទារសំណងតាមច្បាប់ជាធរមានប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ២០៩ : ទ្រព្យជាប់កិច្ចសន្យាបញ្ចាំអចលនវត្ថុ នឹងត្រូវសងមកកូនបំណុលវិញជាចាំបាច់ចាប់ពីពេល ដែលកូនបំណុលបានសងបំណុលទាំង ស្រុងរួចហើយ ។

ចំពោះកិច្ចសន្យា ដែលមិនបានបញ្ជាក់ពីការបរិច្ឆេទផុតកំណត់សងក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃ ដែលចុះកិច្ចសន្យាបញ្ចាំមក បើម្ចាស់បំណុលមិនបានដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទៅតុលាការ ដើម្បីទាមទារឱ្យសងបំណុលទេ ម្ចាស់បំណុលត្រូវបាត់បង់ការធានានៃការដាក់បញ្ចាំ ។

ចំពោះកិច្ចសន្យាដែលបានបញ្ជាក់ថ្ងៃកំណត់ឱ្យសងក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃផុត រយៈពេលសងបំណុល បើម្ចាស់បំណុលមិនបានដាក់ពាក្យ ប្ដឹងទៅតុលាការ ដើម្បីទាមទារឱ្យសង បំណុលទេ ម្ចាស់បំណុលនោះត្រូវបាត់បង់ការធានា នៃការដាក់បញ្ចាំ ។

ការបាត់បង់ការធានា នៃការដាក់បញ្ចាំនេះតំរូវឱ្យម្ចាស់បំណុលប្រគល់អចលនវត្ថុ និង ប័ណ្ណឱ្យកូនបំណុលវិញ តែកូនបំណុលបានរួចពីការ សងបំណុលឡើយ ហើយម្ចាស់បំណុលមាន សិទ្ធិត្រឹមប្ដឹងទារសំណងតាមច្បាប់ជាធរ មានប៉ុណ្ណោះ ។ ការលើកលែងបញ្ចាំ ឬការលុបបន្ទុក បញ្ចាំ ត្រូវធ្វើលេខាចារិក ក្នុងបញ្ជីសុរិយោដីតាមការស្នើសុំរបស់កូន បំណុល ឬដោយឯកឯង ។

មាត្រា ២១០ : ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ម្ចាស់បំណុល មិនអាចក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករ នៃទ្រព្យ ជាប់កិច្ចសន្យា បញ្ចាំបានឡើយ ។ ខសន្យាណាដែល ផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនេះត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ២១១ : កិច្ចសន្យាបញ្ចាំអចលនវត្ថុអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិត្រឹមតែប្ដឹងទៅ តុលាការ ឱ្យដាក់លក់អចលនវត្ថុដោយបង្ខំប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីសងខ្លួនជាអាទិភាព ដោយបុរិមានិង បុព្វសិទ្ធិមុនម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត ។ បើសិនជាក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាបញ្ចាំ ម្ចាស់បំណុល ដែល ទទួលបញ្ចាំទិញអចលនវត្ថុដែលដាក់បញ្ចាំ កិច្ចសន្យាទិញនេះត្រូវចុះបញ្ជីនៅអង្គភាព សុរិយោដី ពុំនោះទេនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ២១២ : ម្ចាស់បំណុលដែលបានកាន់កាប់ទ្រព្យដាក់បញ្ចាំអាចមានសិទ្ធិអាស្រ័យផលពី ទ្រព្យនោះដូចជាផលុបភោគីដែរ លុះត្រាតែមាន ចែងក្នុងកិច្ចសន្យាដាក់បញ្ចាំ ។ ម្ចាស់បំណុល មានកាតព្វកិច្ចថែទាំរក្សាទុកទ្រព្យនោះឱ្យដូចជាទ្រព្យរបស់ខ្លួន ។ បើទ្រព្យនោះខូចខាតដោយ អំពើឬកំហុសណាមួយរបស់ខ្លួន ខ្លួនត្រូវសងតម្លៃខូចខាតនោះដោយកាត់ប្រាក់ក្នុងបំណុលបាន ។

មាត្រា ២១៣ : នៅពេលផុតរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាបណ្ដាំ ដោយកូនបំណុលបានសងប្រាក់អស់ វិញក្ដី ឬដោយផុតរយៈពេលប្ដឹងដូចមានចែងក្នុង មាត្រា២០៩ ក្ដីម្ចាស់បំណុលត្រូវសងមកកូន បំណុលវិញនូវទ្រព្យឬតម្លៃនៃទ្រព្យ ប្រសិនបើទ្រព្យនេះត្រូវបានវិនាសដោយអំពើឬកំហុស ណាមួយ របស់ម្ចាស់បំណុល ។

មាត្រា ២១៤ ៖ នៅថ្ងៃចប់កិច្ចសន្យាបញ្ចាំហើយ កូនបំណុលមកសុំលោះទ្រព្យវិញតែម្ចាស់បំណុលមិនព្រមឱ្យលោះ ម្ចាស់បំណុលត្រូវជំពាក់កូន បំណុលវិញនូវផលឬផលទុនដែលបានមកពីទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ ដោយគិតចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលកូនបំណុលសុំលោះមក ។

មាត្រា ២១៥ ៖ បើទ្រព្យជាដី ហើយកិច្ចសន្យាបញ្ចាំមិនបានចែងឱ្យច្បាស់លាស់ពីថ្ងៃកំណត់សងទេ ម្ចាស់បំណុលនៅតែមានសិទ្ធិយកផលឬផលទុន ដែលជាផលកើតមកពីការយកចិត្តទុកដាក់របស់ខ្លួន ពីការងាររបស់ខ្លួននិងពីទុនរបស់ខ្លួន ក្នុងរដូវដែលកូនបំណុលសុំលោះ ។ ប៉ុន្តែបើទ្រព្យជាផ្ទះ ហើយកិច្ចសន្យាបញ្ចាំមិនបានចែងឱ្យច្បាស់លាស់ពីថ្ងៃកំណត់សងទេ ម្ចាស់បំណុលត្រូវប្រគល់ទ្រព្យដាក់បញ្ចាំនោះឱ្យកូនបំណុលគិតពីថ្ងៃដែលកូន បំណុលបានសងបំណុលរួច ។

មាត្រា ២១៦ ៖ ការប្រាក់ត្រូវបានបញ្ចប់ចាប់ពីថ្ងៃដែលកូនបំណុលបានសងបំណុលរួច មុនការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា ។ ការស្នើសងបំណុលត្រូវបង្ហាញ ពីចំនួននិងត្រូវកត់ត្រាក្នុងលិខិតដែលមានចុះហត្ថលេខាដោយមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ជាមួយនឹងហត្ថលេខាកូនបំណុលនិងសាក្សីពីរនាក់ ។

មាត្រា ២១៧ ៖ ការបង់ពន្ធដារនៅតែជាបន្ទុកនៃកូនបំណុល លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងគ្នាផ្សេងពីនេះរវាងម្ចាស់បំណុលនិងកូនបំណុល ។

មាត្រា ២១៨ ៖ បើកូនបំណុលបានសងបំណុលគ្រប់ចំនួនហើយ ម្ចាស់បំណុលមិនអាចរក្សាទុកទ្រព្យដែលបានដាក់បញ្ចាំ ដោយយកលេសថាកូន បំណុលនៅជំពាក់បំណុលមួយផ្សេងទៀតបានទេ ទោះជាបំណុលក្រោយនេះដល់កំណត់ទារហើយក៏ដោយ លើកលែងតែមានកិច្ចសន្យាបញ្ចាំថ្មីមួយ ទៀតលើទ្រព្យដដែលនេះ ហើយបានរៀបចំតាមទម្រង់នៃច្បាប់ទៀតផង ។ កូនបំណុលអាចប្រើសិទ្ធិខាងលើនេះលើទាយាទ ឬលើសិទ្ធិវន្តនៃ ម្ចាស់បំណុលបាន ។

ជំពូកទី ១៤
អំពីការដាក់ធានា

មាត្រា ២១៩ ៖ ការដាក់ធានាគឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលបានសំរេចឡើងដើម្បីធានាការសងបំណុលដែលក្នុងនោះកូនបំណុលប្រគល់ទៅឱ្យម្ចាស់ បំណុលរបស់ខ្លួន មិនមែនជាទ្រព្យទេ តែជាប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យនោះដែលបានចុះនិទ្ទេសក្នុងបញ្ជីសុរិយោដី ។

មាត្រា ២២០ : កិច្ចសន្យាដាក់ធានាត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតាមរូបមន្តយថាភូត និងត្រូវចុះលេខាចារិកក្នុងបញ្ជីសុរិយោដី ។

មាត្រា ២២១ : ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ម្ចាស់បំណុលមិនអាចក្លាយជាកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យដាក់កិច្ចសន្យាដាក់ធានាបានឡើយ ។ ខសន្យាណាដែល ផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនេះត្រូវទុកជាមោឃៈ។ កិច្ចសន្យាដាក់ធានាអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុល មានសិទ្ធិត្រឹមតែប្តឹងទៅតុលាការឱ្យដាក់លក់អចលនវត្ថុ ដោយបង្ខំប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីសងខ្លួនជាអាទិភាពដោយបុរិមានិងបុព្វសិទ្ធិមុនម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត ។

មាត្រា ២២២ : បើកូនបំណុលបានសងបំណុលនិងការប្រាក់រួចហើយតាមពេលកំណត់ ឬមុនពេលកំណត់ ម្ចាស់បំណុលត្រូវបង្វិលប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិមក កូនបំណុលវិញដោយធ្វើលេខាចារិក លើកលែងបន្ទុកក្នុងបញ្ជីសុរិយោដី ។

មាត្រា ២២៣ : កូនបំណុលត្រូវរក្សាទុក គ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យរបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែមិនអាចធ្វើអ្វីដែលនាំអោយបន្ថយតម្លៃទ្រព្យនោះបានជា ដាច់ខាត ។

មាត្រា ២២៤ : សិទ្ធិវន្តនៃកូនបំណុលនិងសិទ្ធិវន្តនៃម្ចាស់បំណុល មានកាតព្វកិច្ចនិងសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកូនបំណុលឬម្ចាស់បំណុលរបស់ខ្លួនដែរ ។

មាត្រា ២២៥ : ទាយាទឬប្រតិសិទ្ធិនៃកូនបំណុល ព្រមទាំងសមាជិកទាំងឡាយនៃគ្រួសារដែលអាចប្រកាសថាជាសហកម្មសិទ្ធិករនៃទ្រព្យដាក់ ធានាមានកាតព្វកិច្ចនិងសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកូនបំណុលដែរ ។

មាតិកាទី ៦
អំពីសុរិយោដី

ជំពូកទី ១៥
អំពីរដ្ឋបាលសុរិយោដី

មាត្រា ២២៦ : កម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុត្រូវបានធានាដោយរដ្ឋ ។ តាមគោលដៅនេះ រដ្ឋបាលសុរិយោដី ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងរៀបចំ ដែនដីនគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ មានសមត្ថកិច្ចធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មទ្រព្យ កសាងប្លង់សុរិយោដី ចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ចុះបញ្ជីដីនិង

ផ្តល់ពតិមានដល់ ជនទាំងឡាយអំពីស្ថានភាពក្បាលដីទាក់ទងទៅនឹងប្រភេទ ទំហំកម្មសិទ្ធិករនិង បន្ទុកផ្សេងៗដែលអាចមានលើក្បាលដីនោះ ។

មាត្រា ២២៧ : ក្បាលដីឬឯកតាសុរិយោដីគឺជាផ្ទៃដីមួយជាក់លាក់ស្ថិតនៅក្នុងឃុំឬសង្កាត់តែមួយ មិនពុំបំបែកដោយព្រំជាប់មិនដាច់ជារបស់ជន ម្នាក់ឬច្រើននាក់ក្នុងករណីអវិភាគកម្ម ហើយប្រើប្រាស់ក្នុងរូបភាពតែមួយ ។ ចាត់ទុកជាព្រំជាប់មិនដាច់ដែលនាំឱ្យបំបែកក្បាលដីជាច្រើនក្បាល នោះ គឺរបងផ្លូវសាធារណៈ ប្រឡាយនិងផ្លូវទឹកដែលមានទទឹងយ៉ាងតិចពីរម៉ែត្រ ។

មាត្រា ២២៨ : ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលសុរិយោដី ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២២៩ : រដ្ឋបាលសុរិយោដីមានភារកិច្ចដូចតទៅ :

- ធ្វើការចុះបញ្ជីដីមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធតាមបញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យស្តីពីនីតិវិធី នៃការកសាងប្លង់សុរិយោដី និងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី
- ធ្វើការពង្រឹងការចុះបញ្ជីដីមានលក្ខណៈដាច់ដោយដុំ តាមនីតិវិធីដែលនឹងបញ្ញត្តិដោយអនុក្រឹត្យ
- អនុវត្តការអង្កេតវាស់វែងសុរិយោដីនៃក្បាលដីរួមមាន ការកំណត់ព្រំដី ការបំបែកក្បាលដី ការបង្រួមក្បាលដី និងការកែតម្រូវព្រំប្រទល់នៃ ក្បាលដី និងជាទូទៅវាល់ការប្រែប្រួលអំពីទំហំដែលបណ្តាលមកពីធម្មជាតិឬដោយស្ម័គ្រចិត្ត
- កសាងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ហើយធ្វើលេខាចារិកឈ្មោះកម្មសិទ្ធិករ និងរាល់ទិន្នន័យដែលប្រមូលបានទាក់ទងទៅនឹងលក្ខណៈរូប ទំហំនិងអត្ត សញ្ញាណនៃអចលនវត្ថុទាំងនោះ
- ធ្វើចរន្តការនូវរាល់ការផ្លាស់ប្តូរ ប្រែប្រួលទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិដែលកើតឡើងដោយកិច្ចសន្យាផ្ទេរដូចជា ការលក់ ការឱ្យ ការដូរ សន្តតិកម្ម ឬពាក់ព័ន្ធនឹងការដូរប្រភេទឬស្ថានភាពនៃដី ដូចជាការសាងសង់ ការចាក់បំពេញដី ការជីកកកាយយកដីជាដើម
- អភិរក្សនូវរាល់ឯកសារសុរិយោដីដែលមានប្លង់សុរិយោដី បញ្ជីឈ្មោះកម្មសិទ្ធិករ សៀវភៅគោលបញ្ជីដីនិងរាល់ឯកសារគតិយុត្តិទាក់ទងទៅ នឹងក្បាលដីនីមួយៗ
- ចេញវិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុជូនកម្មសិទ្ធិករ និងលិខិតបញ្ជាក់ផ្សេងៗទៀតទាក់ទងទៅនឹងក្បាលដី

- មានកាតព្វកិច្ចប្រគល់ជូនជនដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំប្លង់ថតចម្លង និងឯក-សារពត៌មានទាក់ទងទៅនឹងទីតាំង អត្តសញ្ញាណ ព្រំដីនិងសិទ្ធិ ដែលទាក់ទងទៅនឹងក្បាលដី

- ធ្វើលេខាចារិកនូវរាល់ហ៊ីប៉ូតែក ការបញ្ចាំ ការដាក់ធានា ការជួលរយៈពេលវែង ឬសេវាភាពដែលបានបង្កើតឡើងលើទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ ហើយផ្តល់ពត៌មានទៅគ្រប់ជនដែលសាកសួរមករដ្ឋបាលសុរិយោដី អំពីស្ថានភាពនៃកម្មសិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃការដាក់ហ៊ីប៉ូតែក ដាក់បញ្ចាំ ដាក់ធានាការជួលរយៈពេលវែងឬសេវភាពនោះ ។

មាត្រា ២៣០ : សោហ៊ុយសេវាផ្សេងៗដែលទាក់ទងទៅនឹងការបំពេញភារកិច្ចខាងលើ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ២៣១ : រដ្ឋបាលសុរិយោដីថ្នាក់កណ្តាលជាអគ្គនាយកដ្ឋានសុរិយោដីនិងភូមិសាស្ត្រទទួលបន្ទុករៀបចំសម្របសម្រួលនិងត្រួតពិនិត្យ ប្រតិបត្តិការទាំងឡាយ នៃការវាស់វែងសុរិយោដីដែលធ្វើឡើងលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរាល់ប្រតិបត្តិការកសាងប្លង់សុរិយោដី កសាងបញ្ជីឈ្មោះកម្មសិទ្ធិករ កសាងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី និងចេញវិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុឬប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ។ ក្រៅពីនេះអគ្គនាយកដ្ឋានសុរិយោដីនិងភូមិសាស្ត្រត្រូវកំណត់វិធីនិងស្តង់ដារទាក់ទងទៅនឹងឯកសារ ។

មាត្រា ២៣២ : រដ្ឋបាលសុរិយោដីខេត្ត-ក្រុងឬស្រុក-ខ័ណ្ឌនីមួយៗ ត្រូវប្រតិបត្តិរាល់ការណែនាំពីរដ្ឋបាលសុរិយោដីថ្នាក់កណ្តាល ។ រដ្ឋបាល សុរិយោដីខេត្ត-ក្រុងឬស្រុក-ខ័ណ្ឌ ទទួលធ្វើសម្រង់សុរិយោដី ដោយសហការជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដទៃទៀត កាន់កាប់សៀវភៅគោលបញ្ជីដីធ្វើចរន្តការជាប្រចាំក្រោមការត្រួតពិនិត្យពីរដ្ឋបាលសុរិយោដីថ្នាក់កណ្តាល រក្សាទុកឯកសារ និងផ្តល់ពតិមានដល់អ្នកស្នើសុំ ។

មាត្រា ២៣៣ : រដ្ឋបាលសុរិយោដីស្រុក-ខ័ណ្ឌ ត្រូវធ្វើច្បាប់ចម្លងនៃសម្រង់ឯកសារសុរិយោដីដល់ឃុំឬសង្កាត់ដែលពាក់ព័ន្ធ ។ មេឃុំឬចៅសង្កាត់ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យជនគ្រប់រូបពិគ្រោះយោបល់ហើយត្រូវរាយការណ៍ទៅរដ្ឋបាលសុរិយោដីស្រុក-ខ័ណ្ឌ នូវរាល់ការផ្លាស់ប្តូរដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពនៃកម្មសិទ្ធិ និងកម្មសិទ្ធិករក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។

ជំពូកទី ១៦
អំពីសម្រង់សុរិយោដី

មាត្រា ២៣៤ : សម្រង់សុរិយោដីត្រូវធ្វើតាមបច្ចេកទេសនិងវិធីសាស្ត្រកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ២៣៥ : ក្នុងករណីចាំបាច់រដ្ឋបាលសុរិយោដីអាចស្នើសុំទៅអាជ្ញាធរដែនដី ឬអង្គភាពយោធា ឬនគរបាលឱ្យជួយជ្រោមជ្រែងដល់កិច្ច ប្រតិបត្តិការធ្វើសម្រង់សុរិយោដីនៅនឹងកន្លែង ។ គ្មានសមត្ថកិច្ចណាក្រៅពីរដ្ឋបាលសុរិយោដី មានសិទ្ធិកំណត់កម្មសិទ្ធិករនៃក្បាលដី ប្រភេទដី ឬទំហំដីបានឡើយ ។

មាត្រា ២៣៦ : ជនទាំងឡាយ ជាពិសេសកម្មសិទ្ធិករនិងជនដែលពាក់ព័ន្ធមានកាតព្វកិច្ចចូលរួមនិងសហការក្នុងការធ្វើសម្រង់សុរិយោដី ។ ជនទាំងនោះត្រូវជួយសម្រួលដល់កិច្ចប្រតិបត្តិការវាស់វែងសុរិយោដី និងធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មកម្មសិទ្ធិករ ហើយត្រូវរាយការណ៍អំពីការផ្លាស់ប្តូរទាំងអស់ដែលកើតមាន ទាក់ទងនឹងក្បាលដីរបស់ខ្លួននិងស្ថានភាពនៃទីតាំងនិងរាល់ ការផ្ទេរសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិ ។

មាត្រា ២៣៧ : ក្នុងករណីមានវិវាទកម្មអំពីទំហំនៃក្បាលដី ឬឈ្មោះនៃកម្មសិទ្ធិករកើតឡើងក្នុងពេលប្រតិបត្តិការធ្វើសម្រង់សុរិយោដី អ្នក ទទួលខុសត្រូវនៃរដ្ឋបាលសុរិយោដីត្រូវអញ្ជើញសាមីខ្លួនមកសម្រុះសម្រួល ។ ចំពោះវិវាទកម្មដែលកើតឡើងក្នុងតំបន់កំពុងធ្វើការវិនិច្ឆ័យដែល មានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ គណៈកម្មការរដ្ឋបាលមានភារៈសម្រុះសម្រួលវិវាទកម្មនេះ ។ បើការព្រមព្រៀងមិនអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន អ្នកទទួលខុស ត្រូវត្រូវបន្តធ្វើអង្កេតវាស់វែងសុរិយោដី ហើយកសាងកំណត់ហេតុនៃវិវាទនេះ តែមិនអាចសិទ្ធិអារកាត់ទេ ។ កាលបើវិវាទកម្មកើតមាននៅពេលប្រគល់ប័ណ្ណ រដ្ឋបាលសុរិយោដីត្រូវប្រកាន់យកតែឈ្មោះកម្មសិទ្ធិករដែលបានចុះក្នុងបញ្ជីរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ គ្មានករណីណាដែលរដ្ឋបាល សុរិយោដីអាចកែប្រែ ឬប្រគល់ប័ណ្ណឱ្យបុគ្គលផ្សេងទៀតបានឡើយ ។

ជំពូកទី ១៧
អំពីបញ្ជីនិងឯកសារសុរិយោដី

មាត្រា ២៣៨ : រដ្ឋបាលសុរិយោដីមានភារកិច្ចកសាងប្លង់សុរិយោដីនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។ ប្លង់សុរិយោដីគ្របដណ្តប់តំបន់ដែលបានធ្វើ ការវិនិច្ឆ័យ ដោយមានកំណត់ព្រំប្រទល់កម្មសិទ្ធិសាធារណៈ ឬ/និងកម្មសិទ្ធិឯកជនទាំងអស់ ហើយមានបញ្ជាក់អំពីប្រភេទដីដូចជាដីដាំដុះដីព្រៃ ដីលិចទឹក ដីសំរាប់សំណង់ឧស្សាហកម្មជាដើម ។ ការកសាងប្លង់សុរិយោដីត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីដែលត្រូវចែងក្នុងអនុក្រឹត្យ ស្តីពីនីតិវិធីនៃការ កសាងប្លង់សុរិយោដីនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។ ក្បាលដីកម្មសិទ្ធិនីមួយៗត្រូវមានលេខរបស់វា ។

សៀវភៅគោលបញ្ជីដីបង្ហាញចំពោះលេខក្បាលដីកម្មសិទ្ធិនីមួយៗ នូវឈ្មោះកម្មសិទ្ធិករ និងមធ្យោបាយនៃការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មក្បាលដីការ ពិពណ៌នាអំពីកម្មសិទ្ធិ ទំហំក្បាលដី សេវភាព និងបន្ទុកផ្សេងៗលើក្បាលដី ។ រាល់ការកែប្រែទិន្នន័យទាំងឡាយត្រូវតែបានចុះបញ្ជីនៅពេលដែល រដ្ឋបាលសុរិយោដីបានទទួលដំណឹងនេះ ។ បញ្ជីនេះត្រូវបានកាន់កាប់ជា ៣ (បី) ច្បាប់ ដែលមួយច្បាប់ត្រូវបានរក្សាទុកនៅរដ្ឋបាល សុរិយោដី ថ្នាក់កណ្តាល និងពីរច្បាប់ទៀតរក្សាទុកនៅរដ្ឋបាលសុរិយោដីខេត្ត-ក្រុងនិងស្រុក-ខ័ណ្ឌ ។

សៀវភៅគោលបញ្ជីដីបង្ហាញចំពោះលេខប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិនូវហ៊ីប៉ូតែក ការបញ្ចាំ ការដាក់ធានានិងការជួលរយៈពេលវែងដែលអាចដាក់បន្ទុក លើកម្មសិទ្ធិនោះ ។

មាត្រា ២៣៩ : ប្លង់សុរិយោដីនិងសៀវភៅគោលបញ្ជីដីមានតម្លៃត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់និងមានអានុភាពច្បាស់លាស់ ។ ប្លង់សុរិយោដី និងសៀវភៅ គោលបញ្ជីដីមិនត្រូវមានការឆូតលុបការសរសេរត្រួតការកែ លើកលែងតែមានការបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ ។ រដ្ឋបាលសុរិយោដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ ក្នុងការកាន់កាប់នូវបញ្ជីដី និងភាពជាក់លាក់នៃប្រតិបត្តិការសម្រេចសុរិយោដី និងកិច្ចការអភិរក្សឯកសារ ។

មាត្រា ២៤០ : ការសាកសួរពតិមានសុរិយោដីមិនអាចត្រូវបានប្រកែកចំពោះជនដែលមានការទាក់ទងឡើយ ។ ពតិមានដែលបានចុះក្នុងសៀវ ភៅគោលបញ្ជីដីជាកម្មវត្ថុនៃការប្រគល់ច្បាប់ចម្លង ដោយត្រូវបង់ប្រាក់ដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ២៣០ នៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ១៨
អំពីប័ណ្ណនិងពត៌មានសុរិយោដី

មាត្រា ២៤១ : រដ្ឋបាលសុរិយោដីអាចចេញវិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ វិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់ ហ៊ីប៉ូតែក សលាកប័ត្រពត៌មាន និងលិខិតបញ្ជាក់សុរិយោដី អំពីប្រភេទ ស្ថានភាពគតិយុត្តិ លក្ខណៈរូបនិងបន្ទុកនៃក្បាលដី ដោយផ្អែកលើឯកសារ និងសៀវភៅគោលបញ្ជីដី ។

មាត្រា ២៤២ : វិញ្ញាបនប័ត្រសំគាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុឬប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុត្រូវចេញឱ្យចំពោះតែកម្មសិទ្ធិករឬអ្នកមានសិទ្ធិ ស្របច្បាប់លើអចលនវត្ថុនោះតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ២៤៣ : សលាកប័ត្រពតិមានសុរិយោដីអាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យជនដែលបានស្នើសុំ ។ ភ្នាក់ងារដែលបានផ្តល់ពតិមាននេះត្រូវទទួលខុសត្រូវ ចំពោះការផ្តល់ពតិមានមិនត្រឹមត្រូវដល់អ្នកស្នើសុំ ។ ពតិមានដែលផ្តល់ឱ្យមិននាំឱ្យជាប់ការទទួលខុសត្រូវដល់រដ្ឋបាលសុរិយោដីទេ ។

មាត្រា ២៤៤ : លិខិតបញ្ជាក់សុរិយោដីគឺជាមូលដ្ឋាននៃការអះអាងជាផ្លូវការមួយនៃលិខិតគតិយុត្តិ ។ កម្មសិទ្ធិអចលនវត្ថុកើតឡើងដោយលិខិត លក់អោយ ដូរឬជំរះមរតកដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបុគ្គលដែលមាននីតិសម្បទាដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៥ នៃច្បាប់នេះ ។ លិខិតទាំងនោះ ត្រូវតែតំកល់ទុកនៅរដ្ឋបាលសុរិយោដី ។

មាត្រា ២៤៥ : លិខិតលក់ អោយ ដូរឬជំរះមរតកធ្វើឡើងជាឯកជនមិនអាចចុះបញ្ជីបានឡើយ ។ តតិយជនមិនអាចជំទាស់បាន លុះត្រាតែលិខិត នោះធ្វើឡើងតាមបែបបទដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ២៤៤ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២៤៦ : ប្រសិនបើលិខិតលក់អោយ ដូរឬជំរះមរតក បានធ្វើឡើងតាមរូបមន្តយថាភូតដោយបុគ្គលដែលមាននីតិសម្បទា ប៉ុន្តែមិនបានចុះ បញ្ជីនៅសុរិយោដីទេ លិខិតនោះនៅ តែតតិយជនអាចជំទាស់បាន ហើយកម្មសិទ្ធិករនិងសិទ្ធិវន្តត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយខ្លួនឯង ក្នុងការខកខានចុះ បញ្ជីនេះ ។

មាតិកាទី ៧ អំពីទោសប្បញ្ញត្តិ

ជំពូកទី ១៩

អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ២៤៧ : រាល់ការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិនិងសិទ្ធិស្របច្បាប់ផ្សេងៗទៀតលើអចលនវត្ថុ អាចជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌអនុលោមតាមបញ្ញត្តិ នៃ ច្បាប់នេះ ហើយការខូចខាតទាំងឡាយដែលបណ្តាលមកពីអំពើនេះ ត្រូវដោះស្រាយដោយសំណងរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ២៤៨ : ត្រូវចាត់ទុកជាការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិ និងសិទ្ធិស្របច្បាប់ផ្សេងៗទៀត លើអចលនវត្ថុ ជាបទល្មើសព្រហ្មទ័ណ្ឌក្នុងន័យនៃច្បាប់នេះ មាន:

- រាល់អំពើប្រព្រឹត្តដោយជាក់ស្តែង រំលោភកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយចេតនា ដោយមិនទទួលស្គាល់ប័ណ្ណចេញដោយរដ្ឋបាលសុរិយោដី
- រាល់អំពើប្រព្រឹត្តដោយជាក់ស្តែង រារាំងអ្នកកាន់កាប់ដោយសន្តិភាពឬភោគីនៃទ្រព្យមួយនៅក្នុងតំបន់មិនទាន់មានប្លង់សុរិយោដី ដែលរបបកម្មសិទ្ធិមិនទាន់បានពង្រឹងជាស្ថាពរតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ
- រាល់ការចូលកាន់កាប់មិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ឬមិនប្រក្រតីលើអចលនវត្ថុ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋឬទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់ រដ្ឋដែលមិនស្របតាមមាត្រា ១៧ មាត្រា ១៨ និងមាត្រា ១៩ នៃច្បាប់នេះ
- រាល់ការបំប្លែងពីសម្បទានមកជាកម្មសិទ្ធិ លើកលែងសម្បទានឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម ។

មាត្រា ២៤៩ : ការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិក្នុងន័យនៃមាត្រាខាងលើអាចជាទង្វើរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬជាទង្វើរបស់សាមញ្ញជនដែលធ្វើដោយ ម្នាក់ឯង ឬដោយផ្សំគំនិតជាមួយភ្នាក់ងាររបស់អាជ្ញាធរ ។

មាត្រា ២៥០ : មន្ត្រីឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិស្របច្បាប់លើអចលនវត្ថុ ត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលបន្ថែមលើទោស ព្រហ្មទណ្ឌនិងសំណងរដ្ឋប្បវេណី ។

ផ្នែកទី ១

អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិសាធារណៈ ឬឯកជនដោយសាមញ្ញជន

អនុផ្នែកទី ១ : អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិឯកជន

មាត្រា ២៥១ : ជនណាដែលបានក្លែងប័ណ្ណក្នុងគោលបំណងយកទៅប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការ ទោះជាក្នុងរូបភាពអ្វីក៏ដោយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធ នាគារពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ២៥២ : ជនណាដែលបានបំភាន់មន្ត្រីសុរិយោដីក្នុងការបំពេញបេសកកម្ម ឬបំភាន់អាជ្ញាធរក្នុងការចុះបញ្ជីដីត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ ពី៥00.000 (ប្រាំសែន) រៀលដល់ ៣.000.000 (បីលាន) រៀល ឬ/និងដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ៦ (ប្រាំមួយ)ខែ។

មាត្រា ២៥៣ : ជនណាដែលប្រើអំពើហិង្សាទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយសុចរិត ទោះជាមិនទាន់បានធ្វើប័ណ្ណឬកំពុងមានទំនាស់ក៏ដោយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.៥00.000 (មួយលានប្រាំសែន) រៀល ដល់ ២៥.000.000 (ម្ភៃប្រាំលាន) រៀល ឬ/និងដាក់ពន្ធនាគារ ពី៦(ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ដោយពុំទាន់គិតបញ្ចូលនូវទោសប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាប្រឆាំងមនុស្ស ។ បន្ថែមលើទោសខាងលើ អ្នកប្រព្រឹត្ត អំពើហឹង្សាត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសំណងរដ្ឋប្បវេណីដល់ជនរងគ្រោះ ដែលបណ្តាលមកពីអំពើហិង្សារបស់ខ្លួន ។ បើអំពើហិង្សាខាងលើត្រូវបាន បញ្ជាពីជនដទៃទៀតក្រៅពីអ្នកបង្ក ហើយជននោះមិនបានចូលរួមផ្ទាល់ក្តី អ្នកបញ្ជានេះក៏ត្រូវទទួលការផ្តន្ទាទោសដូចអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ផ្ទាល់ដែរ ។

មាត្រា ២៥៤ : គ្មានករណីណាមួយដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់កម្លាំងឯកជន ដើម្បីធានាចំពោះការគោរពប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬចំពោះការប្រតិបត្តិ សេចក្តីសំរេចរបស់តុលាការក្នុងការបណ្តេញចេញ ឬក្នុងការបង្ខាប់ឱ្យចាកចេញបានឡើយ ។ ជនណាដែលប្រើកម្លាំងឯកជនក្នុងហេតុផលនេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៣.000.000 (បីលាន) រៀល ដល់ ២៥ .000.000 (ម្ភៃប្រាំលាន) រៀល ឬ/និងផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦(ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ២៥៥ : ជនណាដែលបានលួចលក់ឬលួចបញ្ចាំអចលនវត្ថុដែលមិនមែនជារបស់ខ្លួន ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ៣(បី) ឆ្នាំ ដោយមិនគិតដល់ ព្យសនកម្ម ដែលបណ្តាលមកពីអំពើរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២៥៦ : កម្មសិទ្ធិករណាដែលបានធ្វើការដាំដុះលើដីរបស់ខ្លួន ឬប្រគល់ដី ឬជួលដីឱ្យតតិយជនដាំដុះដោយចេតនា នូវមុខដំណាំដែលច្បាប់ ឬបទបញ្ញាហាមឃាត់ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១៥.000.000 (ដប់ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ៤៥.000.000 (សែសិបប្រាំលាន) រៀល ឬ/និងផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

មាត្រា ២៥៧ : សហកម្មសិទ្ធិករអវិភាគដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ចំណែករួមដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៨0 នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជា ប្រាក់ពី ១.៥00.000 (មួយលានប្រាំសែន) រៀល ដល់ ៩.000.000 (ប្រាំបួនលាន) រៀល ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ទ្វេដង ។

មាត្រា ២៥៨ : សហកម្មសិទ្ធិករដែលមិនព្រមចូលរួមទទួលបន្ទុកថែទាំចំណែករួមនៃសហកម្មសិទ្ធិខ្លួន ឬមិនគោរពតាមលក្ខខណ្ឌនៃសណ្តាប់ធ្នាប់ សាធារណៈដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៨៥ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥00.000 (ប្រាំសែន) រៀល ដល់ ៣.000.000 (បី លាន)រៀល ។

អនុផ្នែកទី ២ : អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ

មាត្រា ២៥៩ : ការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥.000.000 (ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ៥0. 000.000 (ហាសិបលាន) រៀល ឬ/និងផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ។ ចារីត្រូវមានកាតព្វកិច្ចចាកចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈនោះជាបន្ទាន់ ។ ចារីគ្មានសិទ្ធិទារកំរៃអំពីពលកម្ម ឬការរៀបចំដែលបានធ្វើលើទ្រព្យនោះឡើយ ។

ក្នុងករណីដែលអ្នកកំពុងកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ មុនច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ហើយមានឯកសារសំអាងនិងបញ្ជាក់ជាក់លាក់ថា ខ្លួនបាន ទិញពីជនណាម្នាក់អាចរាយការណ៍ជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីអនុវត្តតាមវិធានច្បាប់ចំពោះបុគ្គលដែលបានលកទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈនេះ ដោយខុសច្បាប់ និងដើម្បីជាប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដែលបានរងគ្រោះដោយសារទង្វើនេះ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ជនរងគ្រោះនេះពុំមានសិទ្ធិ កាន់កាប់បន្តលើទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈបានឡើយ ។

មាត្រា ២៦០ : ជនណាដែលបានលើកចេញ ឬរំកិលចេញ ឬបំផ្លាញចោលនូវបង្គោលស៊ីម៉ង់ត៍ដៅចំណុចឋានលេខានិងទីតាំងផ្លាកសញ្ញាស៊ីរិយោដី ត្រូវទទួលការព្រមានពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០ (ប្រាំសែន) រៀលដល់ ៣.០០០.០០០ (បីលាន) ឬ/និងផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដោយមិនគិតដល់ព្យសនកម្មដែលបណ្តាលមក ពីអំពើរបស់ខ្លួន ។

ផ្នែកទី ២ :
អំពីការប៉ះពាល់កម្មសិទ្ធិសាធារណៈ ឬឯកជនដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាល

មាត្រា ២៦១ : មន្ត្រីឬអាជ្ញាធរដែលបានប្រើអំណាចដោយរំលោភ ទោះមានបញ្ជាក្តី ឬគ្មានបញ្ជាក្តី ដើម្បីដកហូតអចលនវត្ថុពីអ្នកកាន់កាប់ ដោយសន្តិភាព ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ដល់ ២៥.០០០.០០០ (ម្ភៃប្រាំលាន) រៀល និងត្រូវទទួល ទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។ ចាត់ទុកជាការជារំលោភ មានការក្លែងបន្លំ ការកសាងប័ណ្ណដោយបំពាន ការកៀបសង្កត់ឬវិធានការសម្ពារៈ ដើម្បីបណ្តេញចេញធ្វើឡើងចំពោះ អ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ។ បើការដកហូតអចលនវត្ថុបានប្រព្រឹត្តទៅដោយអំពើហិង្សាចារីត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ថែមទៀត ។ អ្នកបញ្ជាដោយរំលោភត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចគ្នា នឹងអ្នក ប្រព្រឹត្តផ្ទាល់ដែរ ។

មាត្រា ២៦២ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឬកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធគ្រប់ប្រភេទ ដែលបានរំលោភយកទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ ក្នុងមណ្ឌលដែលខ្លួនមាន ភារកិច្ចការពារសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងសន្តិសុខមកធ្វើជារបស់ខ្លួន ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៣.០០០.០០០ (បីលាន) រៀល ដល់ ៣០.០០០.០០០ (សាមសិបលាន) រៀល ឬ/និងផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ និងត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែម ទៀត។

មាត្រា ២៦៣ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលព្រងើយកន្តើយឬបណ្តោយឱ្យសាមញ្ញជនប្រព្រឹត្តដោយរំលោភសិទ្ធិរបស់កម្មសិទ្ធិកររបស់ភោគី ឬរបស់អ្នកកាន់កាប់ដោយសន្តិភាពត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀលដល់ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល និងត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

មាត្រា ២៦៤ : ការរំលោភធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីសុរិយោដីត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល ដល់ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល និងត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

រាប់ចូលជាការរំលោភ ការផ្តល់ទិន្នន័យជាផ្លូវការខុស ការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិខុស ការបិទបាំងហ៊ីប៉ូតែកឬបន្ទុកផ្សេងៗ ការបោះគោលព្រំដីខុស ដោយចេតនានិងរាល់ការធ្វេសប្រហែសក្នុងការធ្វើលេខាចារិកលើឯកសារសុរិយោដី ។

មាត្រា ២៦៥ : រាល់ការប៉ះពាល់ធ្វើឡើងដោយប្រឆាំងនឹងសិទ្ធិលើដីរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ដោយអាជ្ញាធរដែលទទួលខុសត្រូវ គ្រប់ គ្រងតំបន់ដែលអចលនវត្ថុនោះតាំងនៅត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀល ដល់ ៩.០០០.០០០ (ប្រាំបួន លាន) រៀល ឬ/និងផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ដល់ ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ និងត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលថែមទៀត ។

មាត្រា ២៦៦ : ការប៉ះពាល់អចលនវត្ថុរបស់វត្ត ដោយបុគ្គលដែលទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងត្រូវបង្ខំឱ្យសងទ្រព្យនោះវិញ និងត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យ ជា ប្រាក់ពី ១.៥០០.០០០ (មួយលានប្រាំសែន) រៀល ដល់ ៩.០០០.០០០ (ប្រាំបួនលាន) រៀល ។

មាតិកាទី ៨
អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២៦៧ : បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ២៦៨ : ច្បាប់នេះត្រូវបានប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០១

ព្រះហស្តលេខា

នរោត្តម រណឫទ្ធិ

បានបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជំរាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង

ហត្ថលេខា

អ៊ឹម ឈុនលឹម

លេខ : ១៩៧ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០១

អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល

ណាឌី តាន់